1888 HUSZONKETTEDIK ÉVFOLYAM. 182. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, JULIUS 2.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy félévre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svajcz-, Romániába és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL PÁRISBAN *főügynökségünknél*: John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmartre. *Frankfurtban a/M.*: Daube G. L. és Társa. *Bécsben*: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wolfzeile Nr. 14. Herndl Alajos, I., Wolfzeile Nr. 25. Daube G. L. és Tarsa, I., Wolfzeile Nr. 12. Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12. Danneberg J., Riemergasse 13. Stern Móritz, I., Wolfzeile Nr. 22. és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, julius 1.

A német császár pétervári útja mos már minden kétséget kizáróan bizonyos. Mint ismeretes, ez az utazás a fiatal császár saját kezdeményezése, melyhez könnyü volt megnyernie a Bismarck herczeg hozzájárulását. Az előzetesen Berlin és Pétervár közt erre vonatkozólag folyt tárgyalásokban mint Berlinből jelentik, a rokonsági érzelmeken kivül, *politikai kérdések* is szerepeltek, melyek most már, mint hiszik, gyorsabb elintézést fognak nyerni, semmint eddig gondolták, «mert több mint tiz év óta sohasem volt a német-orosz viszony olyan sokat igérő, mint most. A mennyiben a német császár, mint Ausztria-Magyarország legszorosabb szövetségese s ugyszólván egyszersmind mint ennek képviselője megy Pétervárra, s a mennyiben az orosz czár is szivesen ragadja meg ez alkalmat, hogy a kilátás nélkül való ellenségesség politikájáról letegyen, Berlinben e fordulatot kedvezőnek tartják az osztrák-magyar-orosz viszonyokra nézve is.» — Kiegészitésül szolgálhat ehhez a Kreuzzeitung következő pétervári tudósitása: «A czár közvetlen környezetéből hallatszik, hogy *Bismarck* herczeg befolyásának sikerült az *orosz politikát* rábirni arra, hogy *végkép eltekint egy Franczinországgal való szövetségtől*, s hogy legközelebb további bizonyitékai is fognak köztudomásra jutni a két hatalom közt most fennálló kiválóan jó viszonyról.»

Maga *Bismarck* herczeg, igy elvégezvén a dolgát, mint tudva van, szabadságra megy s nem fogja elkiséri császári urát Pétervárra. A Berl. Pol. Nachrichten szükségesnek találja magyarázatát is adni ez elmaradásnak. «Ha megfontoljuk — ugymond — hogy a kanczellárnak Friedrichsruhból Berlinbe jövetele, vagyis január 29-ike óta mennyi izgalmat, fáradalmat, gondot és fájdalmasan megrendítő eseményeket kellett átszenvednie, szükségtelen még külön is utalni arra a körülményre, hogy kanczellárunk most az ő 74-ik életévében van, és hogy tehát erejének kimélésre, magának pedig nyugalomra van szüksége. Hogy a kanczellár Varzinben vagy Friedrichsruhban keres-e üdülést, az még ép oly bizonytalan, mint egy esetleges kisszingeni fürdőzés.»

Bismarck herczeg egyébiránt gondoskodott róla, hogy mig ő és a császár Berlinből távol lesz, a közönség tisztában legyen a helyzettel. Emlitették volt, hogy a porosz urakházának ülése után többek előtt *nyilatkozott a bekövetkezett uj fordulatról*. E politikai társalgásról fültanuk közlése szerint egy berlini tudósító a következőket mondja:

Bismarck kerczeg különösen kiemelte, hogy *II. Vilmos* császár minden alkalommal és ismételten fejezte ki minden irányban való békeszeretetét s neki a leghatározottabban kijelentette, hogy ő a *béke fentartását*, a mennyiben a birodalomnak és hozzátartozóinak becsületével, méltóságával és érdekeivel csak összeegyeztethető, *nagyatyjának és atyjának legfontosabb és legnyomatékosabb örökségeként vette át* s iparkodni fog, hogy meg is valósitsa. Ezt tekinti *legmagasztosabb küldetésének* kifelé, a mikent a szociálpolitikai törvényhozás folytatását, a vallási differenciák kiegyenlitését és az ország termelőképességének a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem egyiránt való fejlesztése által való emelését hasonlóan becses és magasztos örökségnek tekinti két nagy elődje részéről s ezt mindenkor szem előtt fogja tartani és végrehajtani.

Őszintén és belsően kérte őt (Bismarckot), hogy ép oly hiven álljon mellette, mint eddig nagyatyja és atyja mellett, s támogassa, és ő (a kanczellár) biztositotta is a császárt, hogy a mennyire csak élete és egészsége megengedi, nem fog elállni az oldala mellől. És ez igéretét meg is fogja tartani végső lehelletéig.

A kanczellár ezt lelkesedéssel és könnyes szemmel mondotta s hallgatói is ugy fogadták és meleg kézszoritásokkal erősitgették.

A kanczellár ezután hozzátevé, hogy *erős meggyőződése, hogy a most fennálló viszonyok közt a világbéke nem fog megzavartatni, ha erre más államokban okot nem szolgáltatnak*. További kérdésre kijelenté a kanczellár, hogy *Oroszország miatt ily aggodalmat nem táplál* s erősen meg van róla győződve, hogy *a Berlin és Pétervár közt előbb fenforgott differenciák most teljesen elintézvék. Óhajtja, hogy a nyugati szomszédot illetőleg is hasonló biztosságot táplálhatna*; és ez *lehetséges is*, a meddig a hatalom mostani birtokosainak Franczia-országban sikerülni fog a különböző pártokkal szemben megóvni fölényét. De tekintve a Franczia-országban levő *bőséges gyujtó anyagot és lakosságának könnyen izgathatóságát, igen nehéz kezességet vállalni* azért, hogy ez az állapot sokáig lesz tartós. *Az a csepp, melytől a színig telt edény kicsordulhat, abban az országban folyadást a levegőben lebeg, s oly időben és olyan helyről cseppenhet le, a hol és a honnan legkevésbbé várták*, s hogy azután mi fog történni, azt most bajos előre megmondani. Egyelőre azonban ugy hiszi a kanczellár, hogy *egyhamar itt sem fognak más állapotok bekövetkezni*.

További kérdésre kijelenté a kanczellár, hogy hosszabb nyári szabadságra fog menni, mihelyt az ügyek állása ezt megengedi, mert az utóbbi hónapok eseményei, nagyon megtámadták egészségét, s nemcsak orvosai rendelik, de teste is parancsolóan követeli, hogy kimélje magát.

Budapest, julius 1.

A bécsi lapok különféle hireket hoztak arról, hogy II. Vilmos német császár hol és mikor látogatja meg Ferencz József királyt. Igy a *W. Tagblatt* egy berlini távirata azt hireszteli, hogy a német császár alkalmasint csak az őszön, a császárné lebetegedése után látogatja meg a királyt a vadászatok alkalmával, a mikor *Umberto* olasz király is csatlakozik a látogatásra jövő német császárhoz. E hirekkel szemben rendesen jól értesült bécsi levelezőnk ma azt táviratozza nekünk, hogy a német császár látogatásának idejére és helyére vonatkozó hireszt lések valamint azokról a dolgokról szóló hirek, a melyek Bismarck herczegnek Kálnoky grófral való esetleges összejövetele alkalmával tárgyaltatnának, puszta kombinációk, mert eddigelé mérvadó helyen sem az egyik, sem a másik ügyben *semmiféle intézkedést nem tettek* s ily intézkedésről nem is tudnak.

Károlyi Alajos gróf londoni nagykövetnek ez állásától való felmentetése alkalmából a hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves gróf *Károlyi*! Midőn londoni nagykövetségi állásától való fölmentése iránti kérelmének engedek és nyugalomba helyezését jóváhagyom, indittatva érzem magamat, hogy az uralkodásom egész tartama alatt nekem és az államnak kipróbált hüséggel és odaadással teljesitett kitünő szolgálataiért önnek teljes elismerésemet és legmelegebb köszönetemet fejezzem ki. Ön a legkiválóbb diplomacziai álláson gyakran nehéz körülmények között az általam rábizott fontos érdekeket mindig odaadó buzgalommal és legsikeresebb módon képviselte és ez által a monarchia jóléte körül maradandó érdemeket szerzett. Hálás elismerésem jeléül és állandó kegyelmem bizonyitékául önnek ezennel Szent-István-rendem nagy keresztjét dijmentesen adományozom. Budapest, 1888 junius 20-án. *Ferencz József*. s. k.

Mint Bécsből a *B. C.*-nak sürgönyzik, *Szögyény* osztályfőnök elnöklete alatt ma a külügyminiszteriumban megkezdődtek a két kormány képviselőinek tanácskozásai az angol kormány részéről kezdeményezett czukorkiviteli dijak megszüntetése tárgyában. A tanácskozásokat holnap folytatják.

VIDÉK.

* **Zomborból** jelentik, hogy az eltolonczolásra itélt Heitelt, a kit Valter rendőrkapitány törvénytelenül letartóztatva tartott, 12 napi fogság után végre szabadon bocsátották.

* **A djakovári** kerület horvát tartománygyülési képviselőjévé egyhangulag a Budapesten is ismert dr. *Bojniesics* Iványt, a magyar nemzeti muzeumnál is alkalmazva volt fiatal tudóst választották meg nemzeti párti programmal.

* **Szentes** városának országgyülési képviselője, *Törs* Kálmán ma tartá választói előtt beszámoló beszédét. Az általánosan kedvelt képviselőt tegnap délután Szentes városának s a szentesi függetlenségi pártnak küldöttsége nagy letkesedéssel fogadta. Ma délelőtt 11 órakor tartá meg nagy tetszés között beszámolóját a lefolyt országgyülés első üléseszakáról.

* **Szókosfejérvárott** gr. Károlyi Gabor országgyülési képviselő ma tartotta meg beszámoló beszédét. A városháza udvarán — mint levelezőnk távirja — óriási közönség gyült össze, hogy meghallgassa gróf Károlyi beszédét. Gr. Károlyi hosszabb beszédben erős birálat alá vette a kormány eljárását, behatóan foglalkozott az ülésszak alatt alkotott törvényekkel, különösen elitélte a dohány és szivarárak felemelését, mely a szegény adózó népet sujtja legérzékenyebben, kiterjeszkedett a franczia kérdésre s szellemesen bizonyitotta be, hogy gr. Széchenyi Pál nem tudja, nem ismeri a történetet. Végül összetartásra hivta fel a választókat.

Apponyi Albert gróf választói közt.

Apponyi Albert gróf ma Bolgár Ferencz, Ábrányi Kornél, Melczer Géza képviselőtársai kiséretében megjelenve Jászberényben, ott választói előtt a következő beszédet tartotta:

Igen tisztelt választóközönség! Midőn ezelőtt körülbelül egy évvel ugyanezen a helyen megjelentem közvetlenül a választásoknak befejezése után, midőn azt voltam kénytelen beismerni, hogy a választásoknál pártunk tiz-tizenkét képviselői megbizást elvesztett, akkor sok hang emelkedett, nem ugyan itt, de a hazai sajtóban, mely azt a pártot, melyhez tartozni szerencsém van, már a politikai tényezőknek sorából kitörlendőnek vélte, mely azt hitte, hogy nincs sem hivatásunk, sem jövönk. És ime, tisztelt választóközönség, egy országgyülési ülésszak, nem egészen egy évnek lefolgása után, jogos önérzettel léphetek önöknek körébe és elmondhatom, hogy az eredmények tanusága szerint azok a baljóslatok nem teljesültek. (Éljenzés.) Pártunk ezen ülésszak alatt jelentőségében és sulyban az ország előtt növekedett.

Köszönhetjük ezt, t. választóközönség, elvbarátaim buzgalmának, azon szoros egyetértésnek és kölcsönös bizalomnak, mely pártunkban uralkodott és mely lehetővé tette, hogy komoly, következetes politikát folytassunk, mely politika ellenfeleink elismerését is kivivta. De tartozom önöknek azzal, hogy erről a működésről, melynek eredményeivel mint párttember talán meg lehetek elégedve, részletesebben számot adjak. (Halljuk! Halljuk!)

Mi mindjárt az országgyülés elején az általunk benyujtott felirati javaslatban kifejtettük munka-programmunkat; kifejtettük azokat az elveket, melyek bennünket ellenzéki kötelességünk teljesitésében vezérelni fognak. Ezen felirati javaslatnak alapján állunk ma is. Ezen felirati javaslat alapján fogjuk teljesiteni kötelességünket az egész országgyülésen át.

A hazára nézve fontos ügyek közül ma is első sorban a rongált pénzügyi helyzetnek orvoslása áll. Erre a nagy kérdésre vonatkozólag az országgyülés megkezdése előtt nyilatkoztam, hogy bár nem reménylem, hogy ugyanazon kormány, melynek politikája a pénzügyi bajokat oly sulyosakká tette, azokat ismét orvosolni képes legyen; mégis miután a nemzet ezen feladatot ugyanannak a kormánynak kezeire bizta, a legtárgyilagosabban fogjuk mérlegelni azon intézkedéseket, melyeket a kormány e czélból javaslatba hozni fog és örülni fogunk ha várakozásaink ellenére ez a kormány sikeresen oldja meg azt a feladatot, a melynek megoldása a hazára nézve oly véghetetlenül fontos, melynek meg nem oldása pedig ujjászületett államunkra nézve oly válságos lehet.

Az első ülésszak majdnem kizárólag a pénzügyi kérdéseknek volt szentelve. A kormány kifejtette azokat az irányzatokat, melyekben az orvoslást keresi; azokat a rendszabályokat, melyektől a javulást várja. Ma már egy összefoglaló itéletre képesitve vagyunk. De sajnos, ez az összefoglaló itélet kedvezően ma sem hangozhat. (Igaz! Ugy van!) Ma a kormány terveinek ismeretével birva, azt a sajnos meggyőződést kell kifejeznem s arra az álláspontra kellett helyezkednünk az országgyülésen is, hogy csupán azokkal az eszközökkel és azon az uton, melyen a kormányzat jelenleg megkiséri, mélyen meggyökerezett pénzügyi bajainkat orvosolni nem lehet. És ezért a bizalmatlanság álláspontját fentartottuk és fentartjuk a kormánynak pénzügyi és összes politikájával szemben. Ez okból nem szavazhattuk meg a kormány pénzügyi előterjesztéseit, az egyetlen szeszadójavaslatnak kivételével, melynél annak közgazdasági fontossága döntött.

Ezt az itéletet, t. választóközönség, indokolni tartozom.

Igazságos akarok lenni és azért konstatálom, hogy bizonyos arányokban a közel mult gazdálkodásához képest javulás és magábaszállás észlelhető. A javulás mutatkozik először abban, hogy a költségvetési előirányzatok kevésbbé fantasztikus jellegüek, inkább megfelelnek a valóságnak, mint az előtt, ugy a kiadások, mint a bevételekre nézve, habár még nem érték el a teljes realitásnak kivánt fokát. Javulás észlelhető az irányban is, hogy az előirányzaton tul a korábbi időkben történt milliókra menő költekezések most elmaradnak, s hogy a kormány az országgyülés által elfogadott előirányzatot az utolsó esztendőkben betartani igyekezett és a fő vonásaiban be is tartotta. Javulás mutatkozik továbbá a pénzügyekre nézve, habár ez az adófizetőkre nézve elég kevés, de kikerülhetetlen abban, hogy uj jövedelmi forrásoknak teremtéséről nagy mértékben gondoskodás történt és ezek a jövedelmi források nincsenek is helytelenül megválasztva. Javulás észlelhető végre *általán* abban, hogy most legalább törekvés van arra, hogy rendszeres pénzügyi politika legyen, a mit az utolsó években egyáltalán nélkülöztünk.

Midőn igy, t. választó közönség, az igazságosság kedvéért felsoroltam azokat, a mikben javulás mutatkozik, kénytelen vagyok mégis kimondani, hogy minden az eredménynek elérése nem elég s hogy a kormány tervei nagy számitási hibákban leledzenek, melyek ha ki nem javittatnak, a számitás eredményének bekövetkezését meg fogják hiusitani.

Az első hiba az, hogy még mindig nem tudták, a helyzet komolyságától teljesen áthatva, azzal az elkerülhetetlen szigorral és következetességgel a felesleges, a nélkülözhető, az elodázható kiadásokat fékezni, megszoritani, elodázni. Példa erre az országház épitésének sokat emlegetett ügye, a személyzeti kiadások duzzadásának sem tudtak kellő erélylyel korlátot vetni; egy nagyravágyó miniszter a mostani időpontot tartotta alkalmasnak arra, hogy egy magában véve eredményekkel kezsegtető és helyes müveletnek, a Vaskapu szabályozásának, megkezdéséhez hozzáfogjunk, a mi az első években okvetlenül nagy teherrel fogja az állam pénztárát sujtani. Tehát az az első hiba, hogy a nem okvetlen szükséges kiadásoknak megfékezésében a kellő szigor ma sem gyakoroltatik.

A másik hiba az, hogy a kormány számitásaiban az idő közben, mig majdan az ő ihlete szerint a deficzit el fog enyészni, okvetlenül felveendő kölcsönök kamatait kicsinyre teszi és hogy azok tényleg többet fognak elnyelni, mint sem a mennyit a kormány azokra számit. Harmadik és legfőbb hiba azonban, hogy a kormány azoktól a jövedelmi forrásoktól, melyeket megnyit és a melyeket az országgyülés többsége neki megadott, t. i. a dohányból, a bor és hus fogyasztási adó emeléséről, a szeszadóból és ehhez hasonlókból több jövedelmet vár, mint a minőt azok előreláthatólag a mostani körülmények között behozni fognak.

Hol rejlik, t. választó közönség, itt a hiba? Talán nem abban, hogy azok a jövedelmi források magukban véve nem volnának képesek akkora jövedelmet adni, mekkorát a kormány tőlük vár; hanem abban, hogy a mi egész állami szervezetünk, a mi közigazgatási gépezetünk nem képes azokat a papiron előirt jövedelmeket tényleg behajtani, és hogy a nemzetnek közgazdasági ereje, hogy ha az egy öntudatos és tervszerü közgazdasági politika által nem istápoltatik, tartósan nem lesz képes a pénzügyi rendezésnek terheit egész kiterjedésükben elviselni. (Igaz! Ugy van!) Ki hiszi azt, hogy a magára hagyott pénzügyi igazgatás, azzal az egész sereggel, mely rendelkezésére áll, ha a politikai közigazgatás által erősen nem támogattatik, a kellő ellenőrzést fogja tudni gyakorolni a dohányügyben behozott szigorubb rendszabályokra, a szeszadónak szabatos beszedésére nézve? és ki hiszi azt t. választóközönség, hogy a mi mostani közigazgatási gépezetünk, mely egyfelől a megyei közönségek befolyásos elemeinek jó akaratára, másrészt pedig annak a főispánnak ellenőrzésére van bizva, kinek legfőbb feladata — tisztelet a kivételeknek — de általában véve legfőbb feladata a hatalomnak jóindulatát éreztetni azokkal, kik a hatalomnak pártérdekeit szolgálják és a hatalomnak harajját éreztetni azokkal, kik ezeket a pártérdekeket nem szolgálják, — ki hiszi, mondom, hogy ez az ilykép összealkotott közigazgatási szervezet képes lenne a részrehajtatlan, lelkiismeretes, mindenüvé terjedő ellenőrzést ilyen kényes jövedelmi forrásoknak behajtása körül hatályosan gyakorolni?

Tudjuk továbbá mindnyájan, hogy a gazdasági viszonyok elég szomoruak és aggasztók; tudjuk mindnyájan, hogy a mezőgazdasági termények óriási árhanyatlását nemcsak a gazda érzi meg keservesen, hanem megérzi az iparos is, ki a gazdában találja legfőbb fogyasztását. És ki hiszi azt, hogy az a közönség, mely a mai terheknek sulyát is nagy nehezen viseli, ha nem tudjuk őt gazdaságilag erősiteni, tartósan képes legyen ezen uj terheket egész kiterjedésükben viselni, és hogy a tényleges adójövedelmekben nem fog beállani előbb-utóbb a gazdasági pangás következménye azok csökkenése által? (Igaz! Ugy van!)

Ezért mondtuk mi és mondjuk ma is, t. választóközönség, hogy a pénzügyi bajokat egyedül pénzügyi eszközökkel orvosolni nem lehet. Pénzügyi eszközök is kellenek, komolyabbak, mélyrehatóbbak, mint azok, melyeket a kormány alkalmaz; szigorubb takarékosság, a felesleges és az elodázható kiadásoknak terén. Annyival is inkább, mert egyéb nélkülözhetetlen rendszabályok a közigazgatás és közgazdasági politika terén kikerülhetetlenül költségvetésünk több tételeinek emelkedését fogják maguk után vonni. Ezeknek a nélkülözhetlen több kiadásoknak helyet kell csinálni, hogy költségvetésünk keretei csak megtarthatók legyenek,

Kell a kormány által emlitetteken felül más jövedelmi forrásoknak megnyitása is; nem a létező adók emelésének alakjában, hanem egy észszerü adóreform alakjában, mely az adózás alól most kibuvó jövedelmeket az államkincstár javára megtalálja és megadózatni tudja.

És ha ezeket itt önöknek nyiltan és őszintén megmondom, valamint megmondtam a választások előtt is, ha ma én is azt vagyok kénytelen mondani, hogy uj terheknek elvállalása nélkül nem lehet az állam pénzügyeit orvcsolni, ezért ne nekem és ne azon pártnak, melyhez tartozni szerencsém van, tegyen szemrehányást a választóközönség.

Nem mi okoztuk az állam pénzügyeinek zavarát, melynek orvoslását az ország adófizető közönsége oly keservesen kénytelen megfizetni. Mi éveken át figyelmeztettük a kormányt, az országgyülést, a nemzetet, hogy annak a gazdálkodásnak, melynek tanui voltunk a korábbi években, ez lesz a vége. Nem tetszett nekünk hinni. Minél később hisznek nekünk, annál nagyobb áldozatokba fog kerülni a mindinkább zilálttabbá váló pénzügyek rendezése. (Igaz! Ugy van!)

De, t. választó közönség, mondtuk és mondjuk, hirdettük és hirdetjük, hogy a tisztán pénzügyi eszközökön kivül kellenek behatóreformok a közigazgatásnál és a közgazdasági politika terén. (Élénk helyeslés.) Egyrészt, hogy a tervezett uj jövedelmek tényleg befolyjanak, másrészt, hogy az ország népe azoknak terheit állandóan viselni képes legyen.

Az ország szegénybb vidékein erélyesen kell felkarolni az ipart. A gazdasági kulturának emelésére kell erélyesebben cselekedni, a gazdát rá kell oktatni, hogy földjének nagyobb hozama lehessen belterjesebb, észszerübb munka folytán, hogy a nagyobb terhet könnyebben elbirhassa. Az ország közönségét ki kell ragadni egy észszerü hitelszervezet teremtése által az uzsorának és a magas kamatlábnak pusztító hatása alól. A talajjavitó hitelt végre valahára létesiteni kell, miután erről már annyit beszéltünk, hogy a földnek hozamát sokszorositani és ez által a terheket elviselhetőbbekké tenni lehessen. (Helyeslés.) Mindezek nélkül a pénzügyek rendezése nem képzelhető.

De nemcsak azért tartozunk ezen reformokkal a haza közönségének, mert azok a pénzügyek rendezésének egyik előfeltételét képezik, hanem azért is, mert mint mi azt felirati javaslatunkban kimondottuk, azért a sok teherért, a mi ezen ország népének vállaira rakunk, azoké sulyos áldozatokért, melyeket elviselni kell, azért a nagy katonai teherért, mely belenyul a családoknak és a keresetnek életébe, mindezekért kell hogy ezen ország népének egy rendezett államnak minden jótéteményét nyujtsuk. (Élénk helyeslés.) Mindezekért kell, hogy nyujtsunk neki oly közigazgatást, mint a minő Európa többi államaiban már évtizedek óta van; mindezekért kell, hogy nyujtsunk neki oly igazságszolgáltatást, melynek működése alatt az igazságot keresö igazságanak birtokához juthasson, a nélkül, hogy néha többet veszitsen a perlekedésre időben, költségben és bizonytalanságban, mint a mennyit a pőr tárgya megér; mindezekért tartozunk ezen népnek azzal, hogy gazdasági erejének megerősitésén fáradozzunk és müködjünk épp ugy, mint Európa többi müvelt államainak törvényhozása és kormánya azt teszi. (Zajos helyeslés.)

De t. választó közönség, van-e arra kilátás, hogy a jelenlegi kormány a nagyszabásu üdvös reformoknak terére lép. A kabinetnek állapota egy bizonyos roskatagságnak képét viseli magán, mely nem igen biztat arra, hogy e nagy dolgoknak keresztülvitelére képes legyen. Van a kabinetben egy kiváló jogász, mint igazságügyminiszter, van egy másik kiváló jogász, mint államtitkár. De mintha ezekre a férfiakra ráneheznének az egész rendszer meddőségének átka. Tesznek kezdeményezést az anyagi jognak terén: de a hol legsürgősebb volna a segitség: a birói szervezet és az alaki igazságszolgáltatás, a büntető és polgári peres eljárás szabályozásának terén, mozdulatlanul állanak; pedig már hozamosb ideje, hogy a sok várakozásokkal hivatalba lépett igazságügyminiszter hivatalát elfoglalta.

A közigazgatási reformokra várunk. Egy része igérve van a trónbeszédben: a közigazgatási birásokodásnak behozatala; a hivatalnokok és tisztviselők jogviszonyainak szabályozása, egy részét sürgetjük, mint egy európai közigazgatási szervezet létesitését. És mikor mindezen kérdések égetők, midőn mindezek megoldására a magyar nemzetnek isten és ember előtt joga van, akkor azt látjuk, hogy a kormánynak nincs is belügyminisztere. (Igaz! Ugy van!) Azt látjuk, hogy az a miniszter hiányzik, a kinek hivatása volna ezeket a reformokat előkészíteni és hogy ezt az állapotot már mint természetest megszoktuk és sokan meg nem változtathatónak tekintik.

Mit szóljunk a közgazdasági ügyeknek vezetéséről? Az a miniszter, a ki évek óta ezen ügyek élén áll, ugy látszik, már teljesen lemondott arról, hogy ő neki tárczájának keretében a folyó ügyek elintézésén kivül bármi más feladata legyen, és a folyó ügyek elintézésében sem bir valami szerencsés kézzel, mint azt az ezen tárcza keretében körülbelül minden fél évben felmerülő s az ország határain tul is kinos feltünést előidéző esetek mutatják. Csak például hozom fel az uj lőfegyverrel való begyakorlás czeljából a legnagyobb munkaidőben történt behivásokat, melyeket egy gazdasági egyesület felszólalása gátolt meg, minden nehézség nélkül, holott a földmüvelesi miniszter nehány ezer munkásnak és számos gazdának ezen óriási károsodását egyszerüen elaludta volna.

De t. választóközönség, megyek tovább. Megmondtam, hogy a belügyi reform terén már a kormány összealkotásának mostani hiányossága folytán sem várhatjuk sem a tett igéreteknek, sem az égető szükségleteknek kielégitését, hogy az igazságügyi reform minden lényeges ponton megfeneklett, hogy a közgazdasági miniszteriumnak vezetésében a tetterőnek és vezetési képességnek teljes hiánya mutatkozik évek óta. Ily elemekkel, t. választó közönség, a legnagyobb szervező képesség a kormány élén sem volna képes a szükségeseket megtenni, hogy az országnak egy, ezen névre méltó reformáló kormánya legyen. Pedig egész tisztelettel ki kell mondanom, hogy az a férfiu, ki a kormánynak élén áll, a miniszterelnök ur, a legkivalóbb parlamenti tehetséggel és pártvezéri képességgel dicsekszik, kiváló ügyességgel bir, hogy minden felmerülő kellemetlenséget elháritson; minden felmerülő nehézségre nézve pillanatnyilag, ugy a hogy, kielégitő megoldást találjon. De a messze néző szervező tehetséget, a tervszerü politikai gondolkodást, szóval az ország jövőjébe látást és a jövönk gondos előkészitését, ezt a legmagasabb államférfiui tulajdont eddigi egész működésében nélkülözni kénytelenek vagyunk. (Igaz! Ugy van!)

Kevés reménynyel nézek ennek folytán, t. választó közönség, a kormánynak és többségnek az országgyülés hátramaradó részében kifejtendő tevékenysége elé. Nincs az a hitem — bár csalódjam — hogy képesek azokat a nagy kérdéseket felkarolni és sikeres megoldás felé vezetni, melyek megoldása nélkül sajnosan kell, hogy fogyjon az országnak erkölcsi és anyagi ereje. Ily körülmények között kétszeresen nehéz és kétszeresen fontos feladat háramlik ránk, a kisebbségre, az ellenzékre. Azt nem lehet tőlünk várni, mint kisebbségtől, hogy mi pótoljuk azt, a mit a kormány és a többség elmulaszt. De azt meg fogjuk tenni folyton, hogy a kormánynak, a többségnek és nemzetnek lelkiismeretéhez szóljunk, hogy őket folyton figyelmeztessük a hibákra, melyeket elkövetni készülnek és a fontos teendőkre, melyeket elmulasztanak. Lesz-e a kormányban elég elfogulatlanság arra, hogy az ellenfeleitől eredő eme figyelmeztető szózatot méltányolja, nem tudjuk. — Lesz-e a többségben elég erélyes és elszánt hazafiság, hogy az ország érdekét a pártérdek fölé helyezve, a mi figyelmezteteseinkre hallgasson és a kebeléből kikerült kormányt erélyesebb és üdvösebb tevékenységre szoritsa, vagy ha ez nem sikerül, tőle támogatását megvonja: ezt csak óhajtjuk, de szintén nem tudjuk.

Egyetlen dolog az, a mit tudunk, a miért jót állhatunk: és ez az, hogy mi a mi helyeinken, mint kisebbség, mint ellenzék, ez irányban hiven és még az eddiginél is nagyobb buzgósággal teljesiteni fogjuk kötelességeinket. Nem csak birálattal fogjuk kisérni a kormány előterjesztéseit: de kezdeményezőleg fogunk fellépni mindazon reformokra nézve, melyeket elsőrendü szükségnek tartunk. (Élénk helyeslés.)

Ezek után, t. választó közönség, egy igen nagy kérdéssel kell önök előtt foglalkoznom, és át kell térnem arra, a mi most a közfigyelmet magára vonta, nemcsak e házában, hanem lehet mondani egész Európában, t. i. az idei delegácziónak működésére a külügyi helyzetre, azokra a nagy katonai terhekre, melyeket a külpolitikai helyzet bizonytalansága folytán meg kellett szavazni.

T. választóközönség! Ha valaha éreztem annak szükségét, hogy működésemről önök előtt számoljak, érzem azt ma.

Mert én, a ki eddig mindig a terheknek csökkentésén fáradoztam, ezen alkalommal, számot vetve meggyőződésemmel, legjobb lelkiismeretem szerint szavazatommal hozzájárultam ahhoz, hogy a katonai terhek igen igen sok millióval szaporittassanak. Meg kell mondanom, miért tettem ezt s meg vagyok győződve, helyben fogják hagyni eljárásomat.

Önök tudják, hogy nem élünk nyugodt, békés időket: önök tudják, hogy oly kérdések merülnek fel az európai láthatáron, melyeknek megoldásától hazánknak jövendőbeli biztonsága függ. Önök tudják, hogy a mint nemzetünknek évezredes történelme alatt annyiszor, ugy ma is, a keleten vészfelhők tornyosulnak fel, melyek, ha azokat elháritani nem sikerül, nemzetünkre oly pusztító vihart áraszthatnak, milyen a pusztító jégeső, mely nehány percz alatt egész terméseket képes tönkre tenni. Ezekkel a viharokkal szemben, t. választó közönség, készen kell állanunk. És midőn nekem az mondatik és midőn nekem bebizonyittatik, hogy arra a czélra, hogy a mi fiaink, kik a hadseregben szolgálnak, épen azért, mert erősek vagyunk, talán a tényleges háborunak csapásától megkiméltessenek, ha pedig a háboru kikerülhetetlen volna, mindenesetre győzedelmeskedjenek, ha nekem bebizonyittatik, hogy ebből a czélból uj áldozatokra szükség van: hol van ebben az országban magyar ember, a ki erre a czélra és ebből az okból ezeket az áldozatokat megtagadná. (Hosszantartó élénk helyeslés). Hol van az a magyar ember, ki azt akarná, hogy testvéreink, kik a hazának védelmére készen állanak, ne ugy küldessenek csatába, hogy a hazát megvédeni, hogy zászlónkat győzelemre juttatni a bizonyosságnak emberileg létesithető minden föltételével képesek legyenek? (Hosszantartó élénk helyeslés és tetszés.) És igy volt elibünk állitva a kérdés. Mi azoknak a követelményeknek, a melyeket egy más hatalom a Balkán-félszigetre nézve felállit, nem engedhetünk. (Élénk helyeslés). De, ha nem engedhetünk, készeknek kell lennünk arra is, hogy mi tiltó szavunknak, ha kell, fegyverrel is érvényt szerezzünk; mert vezérczikkekkel és szép szónoklatokkal sok dolgot el lehet érni; de érdekeinket hatalmas ambicziókkal szemben megvédeni csupán ezekkel nem lehet. (Élénk helyeslés és tetszés).

Tény az, hogy a delegácziótól 47 millió követeltetett a nélkül, hogy a nemzetnek megmondatott volna, hogy az mire lesz forditandó; csak a delegácziótagjai tudnak róla. Igy van ez, t. választóközönség és volt ebben helytelenség, mert annak a 47 milliónak egy része olyan, hogy arról bátran számot lehetne adni országvilág előtt, épen ugy mint bármely más költségvetési tételről. Erre felhivtuk a delegácziónak és kormánynak figyelmét, és sikerült egyetértést elérni. A jelen esetben már alig lehetett ezt a hibát kijavitani, magának a czélnak veszélyeztetése nélkül. De jövőre teljesen biztositva van az alkotmányos testületeknek ellenőrzési joga; biztositva vagyunk, hogy oly előterjesztéssel, melynek minden a nyilvánosság elé hozható részlete tüzetesen elszámoltatni nem fog, ezentul nem fogunk találkozni.

Az alkotmányos jogokból tehát nem engedtünk semmit, azokat fentartottuk. De vannak annak a 47 milliónak oly részletei, melyeket nem lehet nyilvánosságra hozni: mert ki lesz oly bárgyu, hogy akkor, midőn egy esetleges támadás ellen védelemre készül, ennek a védelemnek módját mindenben azoknak tudomására hozza, a kik őt esetleg megtámadni készülnek? (Tetszés.) Erre nézve szükséges, hogy önök és a nemzet megbizzanak azokban, a kiket a képviselőházba küldtek; szükséges, hogy megbizzanak önök bennem. És én önöket arról biztosithatom, hogy valamint szavazatunkkal hozzájárultunk a most kért költségekhez, mert azoknak nélkülözhetlenségéről meggyőződtünk, épen ugy gondosan őrködni fogunk, hogy a kivételes és bizonytalan helyzet ürügye alatt felesleges kiadások ne tetessenek. Nyitva fogom tartani szememet és mig én ott vagyok, t. választó közönség, és mig elvtársaim ott vannak, — de tovább megyek, bizom e tekintetben az egész parlament lelkiismeretességében, — mig a népképviselet őrködik katonai kiadásaink fölött: addig biztositékot nyujthatunk önöknek, hogy több, mint a mi valóban szükséges, nem fog megszavaztatni és nem fog elköltetni. (Élénk helyeslés.) És biztosithatom még egyről önöket. És ez az, hogy lesz rá szemem, lesz rá gondom, hogy ezek az áldozatok, ezek az óriási áldozatok hiába ne hozattak legyen. (Hosszan tartó zajos helyeslés.)

Most külföldi hangok ismét beszélnek arról, hogy a keleti kérdésnek legégetőbb pontján, Bulgariában engedniink kelldne Oroszország azon álláspontjának, hogy neki ott külön jogositványai vannak. Ezzel szemben, t. választó közönség, feltétlenül ragaszkodunk, de ragaszkodunk nem csak mi ellenzék, hanem mondhatom ragaszkodik az egész magyar nemzet ahhoz, hogy a balkánfélszigeti szomszéd népeknek szerződésileg biztositott szabadsági és önállósági jogából egy hajszálnyit sem engedünk, (Élénk helyeslés) semmi külön jogot magunknak ott nem igénylünk, de semminemü nagy hatalomnak több jogot, mint a mennyi a berlini szerződésben minden nagy hatalomnak számára kikötve van, nem engedünk, általa elfoglaltatni nem türünk. (Hosszan tartó zajos helyeslés.)

T. választó közönség! Ebben az irányban birjuk a kormánynak és pedig ugy a közös miniszteriumnak, mint a mi kormányunknak leghatározottabb, legkötelezőbb nyilatkozatait; ugy hogy ezen iránytól elérni kormányférfiaink részéről annyi vol

zett. — *Bauer* báró hadügyminiszter Budapestről visszaérkezett Bécsbe. — *Szápáry Géza* gróf m. kir. főudvarmester családjával együtt Mura-Szombathelyen tölti a nyarat. — *Dr. Berzeviczy Albert* államtitkár, egy heti szabadságidejét Berzeviczen tölti. — *Dr. Kautz Gyula* egy. tanár, az osztrák-magyar bank alkormányzója szabadságidejét megkezdvén, 3 hétre elutazott.

— **Reusz herczeg a királynál**. Mint Bécsből irják, Reusz herczeg német nagykövet tegnap délután ½1-kor külön kihallgatáson nyujtotta át a királynak II. Vilmos császár által kiállított uj megbizólevelét. A kihallgatás körülbelől husz perczig tartott, s annyiban érdekes, hogy ezuttal az eddigi szokástól eltérőleg ment végbe, amennyiben a nagykövet saját kocsiján hajtatott a burgba, nem pedig a királyi díszkocsin.

— **A gyászoló német császárné.** Viktória özvegy császárné megbizottja ma azt a kérést intézte kiadóhivatalunkhoz, s alkalmasint több egyébb lap kiadóhivatalához is, hogy ama számokat, melyekben III. Frigyes császár haláláról hirt adtunk, s a gyászesetet méltattuk, az özvegy császárné számára küldjük el Berlinbe. Talán mondanunk se kell, hogy kiadóhivatalunk a gyászoló német császárné kérését azonnal teljesitette.

— **A magyar szabadkőmivesek Frigyes császárért.** A magyarországi szabadkőmivesek ma délelőtt impozáns módon rótták le a kegyelet adóját az elhunyt Frigyes császár emlékének. Hohenzollern Frigyes tudvalevőleg a németországi szabadkőmives szövetségnek helyettes védnöke, majd Vilmos császár halála után fővédnöke volt. Az egész világ szabadkőmivesei méltán tiszteltek benne az intézménynek buzgó támogatóját, mert Hohenzolleru Frigyes ugy német trónörökös korában, mint uralkodásának rövid ideje alatt is mindig szabadkőmivesnek vallotta magát s tevékeny részt vett a németországi szabadkőmives mozgalmakban. A magyarországi Symbolikus Nagypáholy ala tartozó páholyok, köztük a bécsiek, a melyek tudvalevőleg a magyarországi főhatóság alatt állanak, ma délelőtt egyöttes gyászmunkát tartottak vázci köruti helyiségökben. A templom egészen feketével volt bevonva és ezenkivül a szertartásos gyászpompával volt diszitve. Az ünnep délelőtt 10 órakor kezdődött. Résztvettek benne a budapesti páholyok mind, a magyarországi vidéki páholyok és bécsi szabadkőmivesek képviselői, továbbá a külföldi Nagypáholvok budapesti képviselői, összesen körülbelől kétszázan. A gyászmunkát Pulszky Ferencz nagymester vezette, ki annak szertartásos megkezdése után rövid megnyitó beszédben jelezte az összejövetel czélját, mire *Mezei Mór* a Könyves Kálmán-páholy főmestere, mint a Symbolikus Nagypáholy főszónoka nagyhatásu gyászbeszédet mondott. Az eszmegazdag, emelkedett szellemü szónoklat eszmemenete a következő: Nem mint uralkodót, hanem mint embert jellemzi, mert a szövetség vesztesége Hohenzoltern Frigyes halálával azért nagy, mert benne egy tökéletes ember veszett el. Hohenzollern Frigyes sirja fölött legnagyobb veszteként az emberi nemnek jó geniusza kesereg akkor, midőn egy világ reményei lettek vele a sirba eltemetve. A történet emlékezete óta először láttuk igaz szabadkőmives kezébe letéve a világintéző hatalmat, századokat nyelhet el az enyészet, mig e nap ujra felderül. A szónok ezután fenkölt, igazán magas szónoki lendülettel magasztalta Hohenzollern Frigyest, mint a szabadkőmüves mester valóságos ideáját, a kin azonban mégis csak beteljesedett a végzet hatalma, s lett ő belőle is — boldogtalan vértanu, vértanuja az emberszeretetnek. Mint a biblia nagy prófétája látta ő is maga előtt az igéret földét, de nem vezethette oda hiveit, s meghalt még a reménye nélkül is annak, hogy népe megtalálja vándorlásának czélját. Szeretett volna boldogságot teremteni egy világnak, magának pedig emléket alkotott volna szeretetből és hálából, a milyen még nem volt a miota ez a világ áll. Egy világnak boldog hite, egy világnak édes reménye szállt vele a sirba. Hohenzollern Frigyes kesergő árvája maga az emberiség. A szónok ugy állitja a mester testvérek elé az elhunytat mint igazi példányképet s törekvéseinek meg munkalkodásának követésére hivja fel őket. Majd igy folytatja: Hohenzollern Frigyes örökké szóló tanu a mellett az igazság mellett, hogy az ember mind egyenlő. Hatalmas és gyönge, uralkodó és koldus, zsarnok és elnyomott, gazdag és szegény, tékozló és élhező, jó és rossz, böles és buta egyaránt alá vagyunk vetve ugyanazoknak a veszélyeknek és szenvedéseknek, s a természet örök törvényei nem ismernek el semmit azokból a különbségekből, a miket a társadalom önhitt előitéletei reank erőszakolnak. És örökké élő tanunk lesz Hohenzollern Frigyes a mellett is, hogy az élet szenvedéseit és keserveit elviselhetővé nem teszi csak az a szeretet, mely minket környez, és az a szeretet, melyet keblünkben hordozunk. Hohenzollern Frigyes megjelenését fogadjuk el annak zálogául, hogy ujra földerül a korán letünt nap, hogy ujra eljövend a mester, a ki jó lesz és szeretni fog, mint ő, a ki erős lesz és kitartó, mint ő; a ki böles lesz és felvilágosodott, mint ő; kihez nem fér majd sem előitelet, sem szenvedély, sem felelem, sem gyöngeség, sem hiuság, sem önzés, mint nem fért ő hozzá; a kiben együtt lesz akarat, erő, bölcsesség és hatalom, mint volt benne, de a kinek a gondviselés meg fogja adni azt, a mit ő tőle megtagadott: az időt, hogy tetté válhasszék a szándék. A szónok igy végezte nagy hatasu beszédét: Ez a te feltámadásod a mi hitünk. Ezt a te feltámadásodat várjuk mi. Ezzel a te feltámadásoddal az örök gondviselés vigasztalja meg mielőbb azt, kit te annyira szerettél — *az emberiséget!* Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után gyászdal hangzott el, mire *Merényi* József az Eötvös-páholy helyettes főmestere — tekintettel az együtt ünneplő bécsiekre — német nyelven mondott szintén igen hatásos gyászbeszédet ugyanabban a szellemben, a melyben Mezei. Egy második gyászdal elhangzása után a gyülekezet a szertartásszerü jellel adott kilejezést gyászérzelmeinek, mire a gyászmunka szertartásos berekesztése zárta be a szép ünnepet.

— **Emléktábla Frigyes császárnak.** San-Remoban, mint onnét irják, gyüjtenek egy emléktáblára, melyet Frigyes császár ott tartózkodásának emlékére a villa Zirio falában akarnak elhelyezni. Az emléktábla felirása a következő lesz; «Ricordo di posteri del buono Imperatore Frederico.» Az adakozásban nemcsak az ottani lakosok, de még az utazók is résztvettek, s igy a szükséges összeg nemsokára együtt lesz.

— **A vidéki sajtó köréből.** *O-Becse és Vidéke* czim alatt uj társadalmi és vegyes tartalmu hetilap indult meg dr. Grunbaum Pál szerkesztése mellett. A vállalatot több kiváló fővárosi iró is támogatja. A hozzánk beküldött első számból látjuk, hogy az uj hetilap majdnem kizárólag helyi érdekü dolgokkal foglalkozik és pedig kellő ügyességgel és helyes tapintattal, miáltal abban a körben, melynek szánva van, bizonyára hasznos szolgálatokat lesz hivatva tenni. — *Mosonmegyei Lapok* czim alatt Magyaróváron magyar és német szövegü társadalmi és gazdasági hetilap indult meg, mely az ottani egyleteknek lesz hivatalos organuma, kiadója a Széchenyi-társulat, szerkesz öje Öshegyi József. E lap szintén kiválóan helyiérdekü dolgokkal foglalkozik.

— **Érdekes magyar régiségek** kerültek napfényre Szentes határában, a nagyhegyi szőllőnél, a vasutépitő munkások ásója alól. A földedezett sirokban, ugy látszik, pogányországokbeli magyarok feküdtek. Az egyik sir egy vitézé lehetett. Teljes fegyverzetet találtak benne: csákányt, kelevézt, kosár nélküli keresztmarkolatu kardot, sarkantyut. A vitéz mellé volt temetve a paripája is: megtalálták a sirban a teljes lószerszámot. Fődoztek fel több női sirt is. Ezek még érdekesebbek. Találtak bennök a többek között madárfejet ábrázoló két pár füzős kapcsot, nyilt karpereczet függő diszszel és feketére égetett agyagedényeket, melyeknek határozott magyaros formájuk van.

— **Bachkorszak Elszász-Lotharingiában.** A «Frankfurter Zeitungnak» irják Metzből: Nem lehet elég gyakran és elég fenhangon kiemelni ama károkat, melyeket az ollevelek kényszere Elszász-Lotharingiában okoz. Az anyagi veszteségek, melyek oly nehezen sulyosodnak a kivándorlottakra és idegenekre, még elenyészőleg csekélyek amaz erkölcsi csapáshoz képest, mely ekként a germanizmust éri. Azok, kik e rendszabályt tanácsolták, bizonyára rosszul voltak értesülve. Nem embertelenség-e a mit hallanunk kell? Egy 18 éves lotharingiai hajadon, a ki hat hó óta lakja Franciaországot, anyjának halálos ágyához hivatván, nem léphette át a határt, mert nem mutathatta föl otlevelét. E fiatal leány térdre borulva kérte a rendőrbiztost, de mind hiába: parancs parancs marad. Lehetetlen, hogy ismerjék mérvadó körökben az otlevelek rendeletével előidézett hangulatot és érzelmeket, mert ez esetben minél előbb hatályon kivül helyeznének oly rendszabályt, mely magának, a germanizálás müvének is csak ártalmára lehet.

— **Dobra kerülő kastély.** A chenonceauxi remek kastélyt, mely Pelouse asszonynak, Wilson növérének tulajdonát képezi, nemsokára a legtöbbet igérőnek el fogják adni. Pelouse asszony kétségbeesve a fölött, hogy Wilson hitelezőit ki nem elégitheti, szabad kezet akar engedni a végrehajtóknak. Ugy hirlik, hogy a kastély 1.500,000 frkig van megterhelve és hogy a Crédit fonciernek magának 850,000 franknyi követelése volna.

— **A chantillyi kastély titka.** Most, hogy Aumale herczeg regényes házasságának hire ujra és határozott formában felmerült a francziа sajtóban, nem lesz érdektelen néhány szóval elmondani a chantillyi pompás kastély kalandos történetét, mely oly szoros kapcsolatban van Aumale herczeg zajos multjával. A chantillyi kastély Páristól körülbelől egy órányira, büszkén mintegy ragyogó tündérpalota emelkedik ki a körülötte hullámzó erdők és vetések változatos zöldjéből. Mögötte több mértföldnyire elnyulnak az impozáns uradalom erdői és mezői, melyek az utolsó Condé öngyilkossága után 1830-ban végrendeletileg Aumale herczeg birtokába jutottak, ki akkor nyolcz éves volt. Az 1848-ik év viharai ledöntötték Lajos Fülöp trónját. Fiának, az afrikai hadsereg bálványának, Ab-del-Kader megalázójának, könyü lett volna akkor 80.000 jól fegyelmezett katona élén Algirból átrándulni Franciaországba s ott az ideiglenes kormányt a hatalom polczáról elüzni. De Aumale herczeg első sorban hazafi volt s csak azután royalista s igy nem akarta kitenni hazáját a polgárháboru borzalmának. Fivérével Joinville-el együtt tehát lemondott a hadsereg paranesnokságáról, elbucsuzott katonáitól és számüzetésbe ment. Négy évvel ezután Louis Napoleon elkobozta Chantillyt és több orleanista birtokot. Ezt a tulajdonjog ellen intézett merénylelet a republikánusok határozottan reszalták, s a párt vezéreinek egyike ezt a lépést «Le premier vol de l'aigle»-nek nevezte, nagyon találóan. S igy mikor a sedani katasztrófa után Thiers visszaadta Aumale herczegnek Chantillyt, a radikálisok ezt egészen természetesnek és jogosnak találtak. Aumale herczeg ekkor Chantillyt választotta székhelyének. A herczeg ebben az időben, 1872-ben legszebb férfi korában volt. Ruganyos, elegans termete, rokonszenves külseje, finom metszésü arcza, és jó hirneve csakhamar népszerüvé tették. Különös kedveltségnek örvendett a párisi hölgyvilágban, főképen annak középső rétegeiben, a minek az lett a következménye, hogy nemsokára az egész ország tele lett regényes szerelmi kalandjainak hirével. A herczeg vállat vont ezekre a hirekre, sőt még örült is, mert azok csak emelték népszerüségét. 1869-ben elvesztette nejét s rövid idővel Angliából való visszatérése után utolsó gyermeket is, és mint gyermektelen özvegy beköltözött a chantillyi kastélyba, melyben hosszu idő után ujra megpezsdült az élet. Az ódon kastélyt teljesen ujjá alakitották s termeit Rafael, Rubens, Van Dyk stb. mestermüveivel diszitették fel s ezenkivül a leghirnevesebb festők és szobrászok verseuyre dolgoztak a tündér palota pazar felékitésén. A kastély udvarán életnagyságu márványszobrok voltak felállitva, melyek a Condé család hirneves tagjait ábrázolták. A kastélyban minden butordarab valóságos mestermü és a könyvtár ugy gazdagság, mint érték tekintetében ritkitja párját a kontinensen. De nemcsak a müvészet hozott életet Chantillybe. hanem maga a gazda is rajta volt, hogy minél élénkebbé tegye állandó tartózkodási helyét. Nagy vadászatokat és pompás ünnepélyeket rendezett, melyek néba napokig tartottak. Termeiben százszámra fordultak meg az angol, franczia és spanyol arisztokráczia tagjai, s Aumale herczeg vendégszeretete s neve hires volt a franczia határokon tul is. A házigazda sulyos feladatának terheit megosztotta vele egy nő, a kinek multját és az Orleans-házhoz való viszonyát csak kevesen ismerték. Az idegenek a hölgyet «Comtesse de Beauchamp chargée des honneurs et des annones» néven, tehát mintegy főudvarmesternői minőségben ismerték. És Clinchamp grófnő, vagy egyszerüen madame Clinchamp multját még ma is homály boritja. Származásáról már mai lapunkban is megemlékeztünk, de egy másik verzió a ma közlöttekkel teljes ellentétben azt állitja, hogy madame Clinchamp régi nemes családból származik, mely a sors csapásai következtében egész vagyonát elvesztette. Mikor nevelésével készen volt, Aumale herczeg neje mellé került, mint társalkodónő, s ott volt a herczegné haláláig. Ezután az elhunyt herczegnő édes anyja vette magához udvarhölgynek. Ennek halála után végre Aumale herczeg felkérte madame Clinchampt, hogy vegye át Chantilly kezelését, a mi meg is történt. A fiatal franczia nő azonban eleinte alig érintkezett a herczeggel s a rengeteg erdőségek közepén egy regényes kis kastélyban lakott s onnét igazgatta az óriási terjedelmü birtokot. Egy idő mulva a herczeg mind gyakrabban kezdte meglátogatni elhunyt neje kebelbarátnőjét s végre felszólitotta őt a közeledésre. S ettől az időtől fogva madame Clinchamp a herczeg minden estélyén és ünnepélyén jelen volt és mindenki a ház asszonyát üdvözölte benne. Mikor azután ujra szomoru napok következtek Lajos Fülöp fiára, s el kellett hagynia az olyannyira megkedvelt és szeretett chantillyi kastélyt, madame Clinchamp mindenhová hüségesen követte, s mintha csak megfogadta volna, örömet bánatot megosztott a számüzött herczeggel. Mondják, hogy ez a fogadás tényleg meg is történt egy csendes éjszakán, a mikor a kastély kápolnájába egy egyszerü szerzetes áldását adta a párra. Ezek szerint a herczeg házasságáról szóló hirből mindössze csak annyi felel meg a valóságnak, hogy a herczeg a világ előtt is felakarja emelni magához viharos multjának hü társnőjét. Azt is mondják, hogy a titkos egybekelést megelőzőleg, madame Clinchamp volt az, a ki, hogy önzetlenségéről bizonyságot tegyen, rábirta a herczeget arra, hogy a pompás chantillyi kastélyt a franczia akadémiának ajándékozza. *A* chantillyi parkban még most is ott állanak a százados tölgyek, melyek ha beszélni tudnának, sok érdekes dolgot regélhetnének a lombjaik alatt megpihenőknek. Ezzel a regényes hirrel ellentétben egy rövidszavu párisi távirat arról értesit, hogy a «Figaro» megczáfolja az Aumale herczeg házasságáról szóló hirt.

— **Vizbefultak.** Mint Temesvárról irják, Vinczellér Dávid, három évi fegyházra itélt rab tegnap fürdés közben belefult a Bega csatornába. — *Pozsonyban* a mult csütörtökön Fries János gyalogos közlegény az uszodában a Dunába fult. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a kötél, melyen a szerencsétlen ember uszni tanult elszakadt s Fries rövid küzdelem után nyomtalanul eltünt a habokban.

— **Huszonötezer liter bor a tengerben.** A nizzai *Pensieró*-ban a következőket olvassuk: A montpellieri rendőrség a mult szombaton értesitette az itteni hatóságokat, kogy az a 25,000 liter bor, melyet egy ottani czég legutobb Nizzába szállitott, hamisitva van. A nizzai prefekt a mint erről értesült, a bort lefoglaltatta s a tengerbe öntette. A ritka látványban nagy tömeg gyönyörködött a partról.

— **Viharok Franczia országban.** A mult napokban pusztitott viharokról Calaisból a következő részleteket irják: E hó 27-én a vihar a Calaistól 16 kilométernyire lévő Hervelinghen községet teljesen elpusztitotta. A helység két kilométernyire van a tengertől s bevágásban fekszik. Az orkán valósággal kitépte a falakat a földből s 100 méternyire elsodorta. Egy péket, a ki a vihar kitörésekor utközben volt Hervelinghen felé, a szél kocsistól együtt lesodorta a tengerbe s életét is csak nagy nehezen tudta megmenteni. Calais környékén a vetések teljesen elpusztultak. A kár nagy.

— **Vidéki bünkrónika.** A *mramoraki* jegyző gyilkosáról utólag még azt irják, hogy a tett elkövetése után ő maga irta meg a jelentést, mely igy hangzott: «Ma a jegyzőt megöltem. A takarmányt hiány nélkül megkaptam. Egyéb nem történt.» — *Nagy-Becskereken* Pillics odavaló lisztkereskedő hajóján a napokban két hajós összeveszett s a dulakodás közben erősen megszurkálták egymást. Az egyik halálán van, a másikat elfogták. — *Ratko* községben a minap Csejko András megölte Sivár Andrásné nevü öreg rokonát, a kivel örökös czivódásban élt, mert ez folyton pirongatta őt könnyelmü életmódja miatt. Csejko a sok dorgálást megunva, e hó 18-án éjjel belopózott az öreg asszony szobájába és leütötte. A tettest elfogták.

— **Falevél alaku zsebkendők.** Párisból irják, hogy ott a női zsebkendőket legujabban falevél-formára készitik, s ily módon rendkivüli változatosságot hoznak készitésébe. Mondják, hogy az uj ötlet, Izabella exkirálynétól származik..

— **Páris titkaiból.** Emlitettük tegnap, hogy a Párisban elfogott Pradot azzal gyanusitották, hogy ő volt az a titkos amerikai, a ki Pranzinival, Mária Régnault gyilkosával összeköttetésben állt, s a kire Pranzini a vizsgálat idején többször ugy czélozgatott, hogy ő követte el a gyilkosságot, melyért neki a guillotine alá kellett kerülni. Ugyancsak Pradot vádolták egy másik gyilkosság elkövetésével is, mely két évvel ezelőtt Párisban történt s melynek Márie Agnétant volt az áldozata. Mint most Párisból irják, e vádak sokat vesztettek valószinüségükből. Azok, a kik a titkos amerikait látták, nem látják Pradoban a személyazonosságot. De legyen Prado a keresett amerikai, vagy nem, azért a rendőrség jó fogást tett azzal, hogy kézrekeritette. Rendkivül kalandos multja van a gyatra kinézésü, állitólag spanyol eredetü férfinak. Se szeri, se száma nőcsábításainak. Épen egyik megcsalt kedvese tett ellene feljelentést a rendőrségnél s igy került hurokra. Katonája volt Don Carlosnak. Bejárta Amerikát, hol a New-York Herald milliomos tulajdonosának azt az ajánlatot tette, hogy a canadaiakat fellázitja Anglia ellen. A párisi rabbit Zadoc Kahnt pedig hosszu időn át azzal a tervvel foglalkoztatta, hogy miképen lehetne kitelepiteni a zsidókat Mozambiqueba.

— **Férj és feleség.** Rég látott Arad városa olyan szomoru temetési menetet, mint azt, a mely tegnap a felső temetőbe vonult. Két gyászkocsi, két érczkoporsó, két halott. A mélyen sujtott család egyszerre két halottat sirat, a férjet és a feleséget, ki a halálba követte élete párját. Keller Józsefet és neje szül. Poroszka Klára. Salacz Gyula polgármester ipa és napa voltak a halottak, kiket mély részvét kisért sirjukba. A férj napok előtt még fennt járt, a nő egészséges: egyik sem sejtette, hogy olyan közel legyen hozzájuk a vég. A férj két napig gyengélkedett s pénteken éjjel elhunyt. Néhány órára reá a nőt fájdalma következtében szivszélhüdés érte s holtan rogyott az apát sirató kedvesei karjai közé. Temetésük, mely tegnap délután 5 órakor ment végbe, igen megható volt. Ezer és ezer ember lepte meg a gyászos ház környékét s egy sem maradt könyezetlen, a mely egymás mellett megpillantotta a két érczkoporsót. Mindkét gyászkocsi tele volt aggatva diszes koszorukkal. A temetési szertartáson, melyet Révfalvy Manó h.-plébános végezett fényes segédlettel, a város intelligenciája jelen volt.

— **Eltünt kereskedelmi utazó.** Mint Bécsből irják, Exel Sámuel, magyarországi halmii születésü 27 éves kereskedelmi utazó, 4670 frt ára értékpapir elsikkasztása után onnan megszökött. Exel az értékpapirokat laktársától, Diamant Henrik fogalmazótól kapta azzal a megbizással, hogy adja el s a bevett összegről beszámoljon. Exel azonban a rábizott értékpapirokkal megszökött. Eddig csak annyit sikerült róla megtudni, hogy egy ideig Brünnben és Hamburgban is tartózkodott, a mi nagyon valószinüvé leszi, hogy Amerika felé vette utját.

— **Öngyilkosságok a vidéken.** *Konkoly* István majsai születésü 21 éves népzenész tegnapelőtt Majsán gyufaoldattal megmérgezte magát. Aszerencsétlen egy napi kinlódás után tegnap meghalt. Öngyilkossága okát nem nem tudják. — *Pécsen* Soós György csizmadia mester hétfőn delután öt órakor lázas állapotában a szomszédos Gadó-féle ház kutjába ugrott. Mire kihuzták, meghalt. Özvegyet és hat gyermeket hagyott hátra.

— **Nagy sikkasztás Romániában.** A romanok fővárosából szenzácziós eset hire kelt szárnyra, melynek a sikkasztások kiterjedt krónikájában egykönnyen alig akad párja. Nagyon előkelő urak vannak benne érdekelve, mindenekelőtt pedig Ghika herczeg, a ki maga ugyan talán nem részes a bün gyümölcsének haszonélvezetében, de mégis megkapta a részét a botrány ódiumából, mert az ő felületessége nagy mértékben elősegitette a sikkasztók manipulácziját. A herczeg ugyanis legfőbb felügyelője a kórházaknak s e minőségében szamtalan fő- és alfelügyelő, igazgató, pénztáros, orvos és egyéb hivatalnok feiett rendelkezik. Ez a rendelkezés azonban méglehetősen névleges, a mennyiben a herczeg édes keveset törődik a reá bizott intézet dolgaival, ez egyébiránt nem is csuda, miután még vagy tizenhat más intézetnél is főfelügyelői szerepet «jatszik.» Szenvedélye tudniillik, hogy minél több oldalról, hallja a «maria ta» (fenséged) megszólitást s ezt leginkább hivatalos működése közben van módja élvezni. Mint Bukarestből irják, a herczeg még Bratiano miniszterelnöksége alatt jutott ezekhez az állásokhoz, melyek közt a polgári kórházak főfelügyelősége nem csekély felelősséggel járt, mert az intézetnek nagy vagyona van s az adminisztrácziót nehézkessé tette a rengeteg hivatalnoki személyzet. A herczeg mellett, mint felügyelők, még Cantacuzene gróf és dr. Photino voltak alkalmazva; az intézet igazgatója Mihalescu volt, a ki az orosz-török háboruban, mint az oroszok szállitója társi viszonyban állt Warsavszkyval. Az iroda-főnöki tisztet Radulescu V. töltötte be. E hó 10-én a felügyelőség nyugdijalappénztáránál egy dr. Valeanu nevü asszony jelentkezett, hogy beváltson ott egy utalványt, melyet Radulescu igazgató állitott ki és ennek előterjesztésére Photino és Mihalescu felügyelők is aláirtak. A pénztárnoknak ugy rémlett, hogy ő egy pár nap előtt már kifizetett egy ily névre szóló utalványt s utána nézve a dolognak rájött, hogy nem csalódott. Rögtön Radulescuhoz sietett, hogy tőle felvilágositást kérjen, mire az igazgató nagy meglepetésére olyformán mentegetőzött, hogy szüksége levén pénzre, igy akart magán segiteni. Kérte azonban a pénztárost, hogy hallgasson az esetről s megigérte, hogy a kétszeresen kiutalványozott összeget visszafizeti. A pénztáros előtt ez rendkivül gyanusnak tünt fel s utána nézett, hogy nem fordul-e még elő más ily kétszer kiutalványozott tétel is. Ekkor rájött, hogy egész sereg hasonló utalvány van kifizetve, köztük olyan is, mely háromszor sőt négyszer fordul elö könyvében. Hirtelenében közel huszonegyezer irányi elsikkasztott összeget mutatott igy ki. Rögtön jelentést tett Ghika herczegnek, a ki három napi határidőt hagyott Radulescunak, hogy az eltünt összeget megtérítse, megigérve neki, hogy ez esetben elfogják a dolgot «tusolni.» Csakhogy a sajtó időközben neszét vette a dolognak s az eltusolás többé nem sikerülhetett, egyébiránt Radulescu ugy sem volt képes a pénzt előteremteni. A vége az lett, hogy a hütlen igazgatót letartóztatták. Ez a vég természetesen csak kezdete volt a botrányok sorozatának. Az államügyész ugyanis pár nap mulva arra a meggyőződésre jutott, hogy a nagy tömegü sikkasztás átvizsgálására neki egy külön kiküldött pénzügyi felügyelőre van szüksége. Mellé rendelték tehát Constantinescut pénzügyi tanácsost, a ki már másnap követelte, hogy Mihalescu meg Photino felügyelőket a vizsgálat tartamára függesszék fel állásuktól, mert a vizsgálatot akadályozzák. Ez ellen Ghika herczeg határozottan tiltakozott, ugy, hogy végre Rosetti miniszterelnöknek kellett őt a nevezett tisztviselők felfüggesztésére utasitani. Hogy a látszatot megvédje, a herczeg ennek a parancsnak nemcsak azonnal eleget tett, de hirlapilag felszólitotta mindazokat, a kik valami tanuságot tehetnek az ügyben, hogy a vizsgálóbiró előtt jelentkezzenek. Azóta kicsi a vizsgálóbiró szobája a tanuk befogadására. Kiderült eddigelé, hogy az elsikkasztott összegekből az érdekelt hivatalnokok már hat házat épitettek maguknak. Az összes kár a mit a hivatalnokok a sikkasztáson kivül a bérletek körül okoztak az intézetnek, a mint látszik milliókra rug.

— **Válópör egy szó miatt.** Londonból irják a következő érdekes esetet: Streaton ezredes fiatal neje, kit alig egy évvel ezelőtt vezetett oltárhoz, a napokban leánygyermeket szült. Az ezredes az örvendetes eseményt a következőleg tette közzé az angol ujságokban: «Szeretett nőm szerencsésen lebetegedett s *csak* egy leánygyermekkel ajándékozott meg.» A «csak» szóeska annyira bántotta a fiatal asszonykát, hogy hordszéken vitette magát haza a szüleihez és kijelentette, hogy többé nem tér vissza a férjéhez, a ki első gyermekét ily csunya módon fogadta. A szülők megkisérlették a kibékülést, de az asszonyka engesztelhetetlen volt, és kijelentette, hogy ha kényszeritik rá, hogy férjéhez visszatérjen, megöli magát is, meg a gyermeket is.

— **Chassée croissée a polgármesteri hivatalban.** Páris város harmadik kerületének polgármesterét valamikor régen féloldalt szélhüdés érte, a mi szerencsétlenségére agymüködését részben megbénitotta. A polgármestert e kis hibája daczára is meghagyták hivatalában, talán azt gondolva, hogy azt ottani polgármesteri teendők elvégzésére félagy is unos untig elég. A gyenge elméjü, szórakozott polgármester azután nagyon csinos dolgokat müvelt. A minap, — hogy csak egyet emlitsünk, fursa esetekedetei közül, — lakodalmasok vonultak be a polgármester hivatalos szobájába, s a hogy illik, szép sorjában, ünnepélyes komolysággal állottak meg előtte. A polgármester urnak ekkor az a kissé szokatlan ötlete támadt, hogy négyes figurát csináltat a lakodalmas néppel és a «Chassée croissée» kommandó után erőnek erejével össze akarta esketni a menyasszony apját a vőlegény anyjával, a jobb sorsia érdemes vőlegény kezét pedig a leendő anyósáéba akarta tenni. Az első pár nagy ellenkezés után belenyugodott volna sorsába, a vőlegényt azonban még egész agygyal se lehetett volna rábirni, hogy arája helyett az anyosat vegye el feleségül, s igy a lakodalmasok kénytelenek voltak alkalmatosabb időre halasztani egybekelésöket, a mikor a polgármester urnak nem támadtak ilyen kedélyes ötletei. Ilyen dolgok után természetesen nem maradhatott meg a jó ur egy városrész élén s a minap kiadták neki az utlevelet. Igy meséli ezt a «Frankfurter Zeitung.»

— **Miniature lovarda és majomszinház.** Az állatkertben ma tartotta első előadását *Baese* Jean «társulata.» A tanulékony állatok mutatványai, bár közönségünk előtt már nem egészen uj dolgok, mindazáltal teljesen kielégitették a nézőket. Felnyergelt majmok, kantározott juhok, mindezre szoritott kecskék és kutyák, disznőtönybe bujtatott elefánt és megannyi állati teremtménye a mindenhatónak bámulatos ügyességgel végzett produkcióikkal nagy derültséget keltettek a közönségben, nagy örömére különösen a gyermekeknek. A változatos és gazdag programmból, a mai két előadáson 10 számot mutattak be és ezek közül emlitésre méltó élete párját. Keller Józsefet és neje szül. Poroszka Klára. Salacz Gyula polgármester ipa és napa voltak a halottak, kiket mély részvét kisért sirjukba. A férj napok előtt még fennt járt, a nő egészséges: egyik sem sejtette, hogy olyan közel legyen hozzájuk a vég. A férj két napig gyengélkedett s pénteken éjjel elhunyt. Néhány órára reá a nőt fájdalma következtében szivszélhüdés érte s holtan rogyott az apát sirató kedvesei karjai közé. Temetésük, mely tegnap délután 5 órakor ment végbe, igen megható volt. Ezer és ezer ember lepte meg a gyászos ház környékét s egy sem maradt könyezetlen, a mely egymás mellett megpillantotta a két érczkoporsót. Mindkét gyászkocsi tele volt aggatva diszes koszorukkal. A temetési szertartáson, melyet Révfalvy Manó h.-plébános végezett fényes segédlettel, a város intelligenciája jelen volt.

— **Az időjárás Budapesten.** Ma szeles, boruttas volt az idő. A levegő hőmérséklete sem emelkedett és igy egész nap mondhatni hüvös idő járt. Estefelé sürübb felhők borultak az égre, de az eső elmaradt. Lapunk zártakor nagyrészben borult és csak kis darabon csillagos az egbolt. A levegő hüvös, de kellemes.

Rövid hirek. *Érsekujváron* a legutóbbi vásáron letartóztattak egy Beck Hermann nevü előkelő külsejü szédelgőt, a ki egy vásáros ember zsebéből kilopta a tárczát. — *Bécsben* Schaff Emil 22 éves ügyvédjelölt, főnöke irodájában tegnap délután három órakor meglötte magát. Nagyon el volt adósodva s ez vitte a végzetes lépésre. Életéhez kevés a remény. — *Bécsből* e hó 17-dike óta eltünt Novotny Ferencz aranymüves és több bécsi czéget megkárositott, a mennyiben sok ékszert vitt el magával, a melyek nem voltak az övei. — *Kratzauban* az Eckstein és Simon czég szövőgyárában a munkások sztrájkoltak és 15 százalékos fizetésfelemelést követelnek. — *Szentjobb* községben a mult hó 23-kán Morvay Józsefné és Herparger János házát ismeretlen tettesek felgyujtották és 400 frt kárt okoztak. — *A nagyváradi* lat. sz. káptalan egy kiváló tagja az elszegényedett főuri családok fiai számára a nagyváradi főgimnáziumban 600 forintos alapitványt tett. — *Nagyváradon* szombaton éjjel Hanya János hentes boltjába betörtek s a pénztár-fiókból 130 forintot elloptak. — *Léva* közelében a mult hó 25-dikén Kuty Mária füzes-gyarmati hajadon, 11 hónapos gyermekét kitette a mezőre. Elfogták. — *Szabadkán* Dulies József hatvanéves földmivelő a mult hó 29-dikén felakasztotta magát. — *Szépfalu* község birája a mult hó 26-dikán nyomtalanul eltünt a községből.

—

= **A Károly-kaszárnyai dráma.** A szerencsétlen *Somogyi* Juliánna holttestét aligha fogják felbonczolni a Rókus-kórház boncztermében. Törvényszéki bonczolás iránt nem tétetett intézkedés — egyrészt azért, mert a halál oka iránt már a külső szemle után sem forogliat fönn kétség, másrészt és főképen azért, mert az, a kit büntetni lehetett volna, önkezével véget vetett életének. A szerencsétlen leányt holnap temetik a Stáhly-utczai halottas házból s ha addig senki sem rendel számára temetést, az ingyenes halottakkal viszik ki.

= **Öngyilkosságok.** Az izr. temetőben Grünfeld Henrik atyja sirján revolverlövéssel vetett véget meguut életének. Holttestét beszállitották a Rókus-kórház halottas házába. — A király-uteza 88. sz. ház 3-dik emeletéről a déli órákban Klein Rozália 35 éves hajadon az udvar kövezetére vetette magát s szörnyet halt. A boldogtalan gyermekkora óta szivgörcsökben szenvedett és mert bajára nem remélt gyógyulást, már több izben kisérlett meg öngyilkosságot. Egy alkalommal levetette magát egy emeleti folyosoról, de nem szenvedett életveszélyes sérüléseket; más alkalommal meg a Dunába ugrott, de kifogták, mig ma végre egy meg nem óvott pillanatban elérte czélját.

= **A király-utcsai gyermekgyilkosság** tettesét, Muszka Mari cselédleányt kihallgatasa után a kórházba helyezték el, honnan felgyógyulása után átkisérik az ügyészséghez. A megölt gyermek holttestét dr. Földváry Elek egyetemi tanárségéd bonczolta fel s konstatálta, hogy a szépen kifejlett gyermek halálát fuladás idézte elő.

= **Razzia.** A IX. kerületi kapitányság az éjjel razziát tartott s 53 köz- és vagyonveszélyes embert tartóztatott le. Ugyanezen őrjárat több tulzsufolt lakásban is megforditott és a lakók nagyrészét kiszállásoltatta.

= **Veszett macskák.** A Teréz- és Erzsébetváros állandó rettegésben tartják a veszett macskák, melyeknek kipusztitására, ugy látszik, még nem tettek meg a szükséges intézkedéseket. Tegnap egy *Krausz* Hermin nevü 13 éves leánykát mart meg egy ilyen veszedelmes állat a dob-utcza 29. sz. házában. A gyermeket a Rókus-kórházba vitték. a veszett állatot pedig már felboncolták a m. kir. állatgyógyintézetben és megállapitották, hogy veszettségben szenvedett.

= **Nyomuk veszett.** *Klein* Mária komárommegyei környei születésü 22 éves mosónő mult hó 24-ike óta eltünt édesanyjának promontor-utczai lakásáról. — Michel Jánosné szül. Urbán Amália asztalos neje mult hó 25-én eltávozott hazulról s azóta vissza nem tért. Mindkettőt körözik.

= **Bátor életmentő.** Tegnap az összekötő vasuti hid budai oldalán, a nádorkert mögött, tiz asszony és gyermekleányka fürdött a hidfőnél elkeritett holt Dunában. Egymást kézen fogva játszadoztak, midőn egyikök valami gödörbe j ott s maga után rántotta a többieket is. Az uszni nem tudó asszonyok és gyermekek már a halállal vivódtak, midőn egy parton álló uri nő segélykiáltásaira egy 16 éves napszámos fiu rohant elő s a fuladozók közé ugorva, embertfölötti erővel szerencsésen mind a tizet kiragadta a veszélyről. A bátor életmentő neve Riesz József.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A nagyváradi szinkörben** a mint a H—k irja, Réthy Laura jutalomjátékául tegnap a Hoffmann meséi czimü operette került szinre. Az előadás iránt nemcsak Nagyváradon, de Kolozsvárott is roppant nagy volt az érdeklődés. A jegyeket már napok előtt elkapkodták

és általánosan ismert emberbaráti szeretete szép jövő biztositákául szolgál. Ezután az igazgató mindazoknak, kik a lefolyt évben a növendékek testi és szellemi kimüvelésén közreműködtek, odaadásukért és kitartásukért ugy a vezérlő bizottság, mint a saját nevében köszönetet mondott és fölkérte őket, hogy a jövőben is hasonló buzgalommal segédkezzenek neki. Miután még egy tanító kartársai nevében köszönetet mondott az igazgatónak a lefolyt évben tanusitott jóakaratáért, a gyülés az igazgató éltetésével feloszlott.

— **A budapesti ref. theologiai akadémián** a napokban értek véget a vizsgálatok, melyeket évzáró-ünnepély követett. A szónoklati versenyeken dijakat nyertek: Üveges Dezső, Papp Zsigmond, Nyikos Lajos és Pátkay Imre theologusok. Ösztöndijakban részesültek: Kecskeméthy István, Pátkay Imre, Horváth Ferencz, Kovács Lajos, Apostol Pál, Sebestyén Imre, Hamar István, Márton Sándor és Szabó Károly theologiai hallgatók.

— **A nemzeti muzeum** állattára három ritka madárfajjal gyarapodott, melyek közül kettő eddig ismeretlen volt a hazai gyüjteményekben. Ez utóbbiak egy törökországi kis keselyű, melyet *Dercsényi* Kálmán m. kir. erdész lőtt Herkulesfürdőben és egy szakálas keselyű, a melyet Szeben vidékén ejtettek. Az első faj hazája Kis-Ázsia, a másodiké a svájczi havasok és Bosznia. Ezeken kivül *Dorner* Ödön tasnád-szántói és *Bacskády* Károly nyitrai földbirtokos négy pusztai foglyot küldtek be a muzeumnak. Ez a déloroszországi madárfaj (tudományos neve Syrohaptus paradoxus) csak 1864 óta ismeretes Európában. Azóta már három izben jelent meg szórványosan hazánkban is.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Párbajvétség.** Szabadkán 1886. juniusában Jankovich Géza kardpárbajt vivott gróf Breda Lajos szádossal. A sértett fél Breda Lajos gróf volt, a ki szigoru feltételeket állapittatott meg. A párbajnál Jankovich Géza meglehetős sulyos sebeket kapott, ugy hogy hat hétig betegen feküdt. A szabadkai törvényszék e hó 25-én tárgyalta az ügyet, s természetesen csak Jankovich Gézát vonhatta felelősségre, mert Breda Lajos gróf katonatiszt. A törvényszék a vádlottat nyolcz napi államfogházra itélte, mely itélet ellen az ügyész és az elitélt felebbeztek.

MULATSÁGOK.

— **A pestmegyei községi jegyzők egyesülete,** az orsz. jegyzői árvaház javára, junius hó 28-ikán jól sikerült nyári mulatságot rendezett Gödöllőn. Kirándulás, közebéd és tánecz nyujtott szorakozást a nagy számban jelen volt vendégeknek. A tánecz délután 5 órakor vette kezdetét s reggel 5 óráig tartott.

— **Az ujpesti «Arany János-kör»** tegnap a rákospalotai parkban tánczczal és tüzijátékkal egybekötött hangversenyt rendezett. A változatos programmban több zeneakadémiai növendék közreműködött. A szépen sikerült és látogatott mulatságot némileg zavarta az esős időjárás és egy részeg végrehajtó.

HÁZASSÁG.

— **Eskütő.** *Vályi* Arpád szatmármegyei nagybirtokos *Vályi* János főrendiházi tag és a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főgondnokának fia Kolozsvárott tegnap déli 1 órakor esküdött örök hüséget gróf *Teleki* Blankának, özv. gr. Teleky Miksáné leányának. Az esküvőn, melyen Szatmár, Szabolcs és Biharmegyéből a völegény számos rokona és barátja jelent meg, a Teleky család tagjainak jelenlétében az örömanya belmonostor-utczai palotájában folyt le. Az egyházi szertartast Révész Bálint, debreczeni ev. ref. püspök végezte.

— **Eljegyzés.** *Dr. Radó Ignácz* nagyváradi ügyvéd eljegyezte *Reismann* Mór bankigazgató leányát Etelkát.

GYÁSZROVAT.

Strasser Alajos haláláról a budapesti kereskedelmi és iparkamara a következő gyászlapot adta ki: A budapesti kereskedelmi és iparkamara mély fájdalommal tudatja, hogy szeretve tisztelt alelnöke Strasser Alajos f. junius hó 30-án reggel 1½ órakor jobb létre szenderült. A boldogult hült tetemei julius hó 2-án, hétfőn, délelőtt 10 órakor fognak a halottas házból (V. Arany-utcza 10. sz.) örök nyugalomra kisértetni. A pesti polgári kereskedelmi testületnek ma délelőtt 10 órakor tartott ülésében Kerstinger István meleg szavakkal megemlékezett azon sulyos veszteségről, mely a testületet nagyérdemü elnökének, Strasser Alajosnak elhalálozásával érte s általános helyeslés mellett inditványozta, hogy azon kiváló érdemek, melyeket a megboldogult magának a testület s általában a kereskedelem érdekében hosszu éveken át kifejtett sikeres tevékenysége által szerzett, ezen ülés jegyzőkönyvében megörökittessenek, s hogy a gyászoló családhoz a testület igaz részvétét kifejező levél intéztessék. A választmány továbbá elhatározta, hogy a testület nevében koszorut tesz le a ravatalra s az összes testületi tagokat a temetkezésben való részvételre fölszólítja.

Tauffer Ferencz a kolozsvári kisegitő takarékpénztár vezérigazgatója, az összes kolozsvári pénzintézetek igazgatósági tagja, a Ferencz József rend lovagja, ki a város legtekintélyesebb polgárai közé tartozott, — mint Kolozsvárról táviratozzák, — ma 73 éves korában meghalt.

A hivatalos lap julius 1. számából.

Királyi adomány. Ő felsége, azon budapesti lakosok részére, a kik legközelebbről legf. segélyért esedeztek, egyezerhatszáz forintnyi összeget mnganpénztárából, — a budapesti általanos poliklinikai egyesület részére három évre (1888—1890) kétszáz forintnyi évenkinti segélyt adományozott.

Az egyház köreből. Ő felsége a vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a szent jobbi valóságos apátságot borsodi *Latinovits* Gábor kalocsai kanonoknak adományozta.

Kinevezés. Ő felsége Jerseyben egy tiszteletbeli alkonzulság felállitását jóváhagyta s oda *Guiton* Péter Fülöp ügyvédet fizetés nélküli alkonzullá, a tarifaszerü konzuli illetékek szedésére való jogosultsággal kinevezte; továbbá a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter az «osztrák-magyar Lloyd» gőzhajózási vállalattal kötött hajózási és posta-szerződésről szóló 1888. évi XXI. törvényczikk XXII. czikke alapján Ciotta János fiumei polgármestert az «osztrák-magyar Lloyd» igazgatótanácsa tagjává nevezte ki. — A m. kir. igazságügyminiszter *Hliniczky* János lipótvari kir. orsz. fegyintézeti ideiglenes minőségü ellenőrt ezen állásában véglegesitette. — A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter Angyal Samut, Battanes Pált, Bencsák Oszkárt, Böjthe Ödönt, Bukoveczky Ödönt, Csapó Gyulát, Csere Jánost, Csuszák Bélát, Fazekas Kálmánt, Fáykics Árpádot, Fintos Gyulát, Figura Mártont, Fleischer Józsefet, ifj. Gulyás Ferenczet, Imrey Lászlót, Kállay Lászlót, Katona Józsefet, Kovács Istvánt, Kraicz Lajost, Kuhinai Folténi Ákost, Konops Károlyt, László Lajost, La Borda Gyulát, Leitner Győzőt, Lénárt Józsefet, Lerch Antalt, Loisch Bélát, Mader Lászlót, Mattyasovszky Jánost, Mesterházy Pált, Meixner Józsefet, Morvay Istvánt, Müller Györgyöt, Nagy Gábort, Oehlschlager Ödönt, Pete mann Györgyöt, Popper Mihályt, Potrecz Bélát, Semsey Ferenczet, Szabados Viktort, Szabó Imrét, Szvoboda Antalt, Takács Istvánt és Vörös Bélát posta- és távirdagyakornokokká, — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: *Hidvéghi* Károly kir. erdészt, a szász-sebesi járásban létező népiskolák részére ideiglenes miniszteri iskolalátogatóvá nevezte ki, *Tóth* István kecskeméti polgári iskolai rendes tanitót jelen állásában végleg megerősitette. A békésgyulai kir. törvényszék: dr. *Kerényi* Soma békéscsabai ügyvédet, a békéscsabai kir. jbirósághoz német tolmácsesá, — a beregszászi kir. törvényszék elnöke, a beregszászi kir. törvényszékhez: *Nizsalovszky* Endre végzett jogászt, díjas joggyakornokká, — a debreczeni kir. törvényszék elnöke, a debreczeni kir. törvényszékhez: dr. *Pallai* Zoltán díjtalan joggyakornokot díjas joggyakornokká, — a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék elnöke: *Hatvany* László székesfehérvári kir. törvényszéki segélydijas joggyakornokot, a sátoraljaujhelyi kir. törvényszékhez hasonló minőségben, — a szolnoki kir. törvényszék elnöke: *Jósa* Gyula végzett jogászt a mezőturi kir. járásbirósághoz díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Ügyvédi kamara. A budapesti ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy *Badiny* Gyula dr. *Friedrich* Tivadar és dr. *Nigrinyi* György ügyvédek, a kamara lajstromába folytatólag fölvétettek: továbbá hogy dr. *Mayer* Mór budapesti ügyvéd Rozsnyóra elköltözése, dr. *Dell' Adami* Rezső budapesti ügyvéd pedig elhalálozása folytán a kamara lajstromából kitörültettek. A gyulafehérvári ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy *Basiotta* László ügyvéd, Abrudbánya székhelylyel, a kamara lajstromába beiegyeztetett.

TÁVIRATOK.

Bács, jul. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A rendőrigazgatóság közzé teszi, hogy az osztrák-magyar birodalom alattvalóinak csak akkor van szükségök láttamozott utlevélre, ha Párisból Elzász-Lothringiába utaznak, s nem egyszersmind akkor is, ha Németországból mennek Elzász-Lothringiába. Azoknak, kik a párisi osztrák-magyar segitő egyesület közvetitésével utaznak Párisból haza, utlevelöket a párisi német nagykövetség ingyen láttamozza.

Salzburg, jul. 1. A jubileumi mütörténelmi kiállitást ma megnyitották. A helytartó közölte, hogy az uralkodó Gasteinból visszautaztában megtekintja a kiállitást, mit a jelenvolt közönség háromszoros lelkes «hoch»-kiáltással fogadott.

Berlin, jul. 1. (Az *Egyetértés* távirata.) Bergmann mult pénteki kihallgatása Vilmos császárnál összefüggésben van a néhai Frigyes császár betegségéről szóló hivatalos tudósitás közelebbi közzétételével.

Berlin, jul. 1. A «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» Crispi olasz kormányelnök következő táviratát közli, melyet *De Launay* gróf itteni olasz nagy követhez intézett: A kormány a legnagyobb elégtétellel olvasta a császár Olaszországra vonatkozó kijelentéseit, melyek annyira nemesek és barátságosak. A legutóbbi gyászesetek alkalmával a parlamentben tett nyilatkozataimban kiemelni törekedtem a két uralkodóházat és a két nemzetet összefüző barátság maradandó jellegét. Az a biztositás, melyet Vilmos császár ugyanily értelemben kifejezett, annál nagyobb visszhangra talál, mert oly magas helyről és oly felséges szájból ered. Számos manifesztácció bizonyitja, hogy az olasz nemzet osztozik azokban az érzelmekben, melyeket mi táplálunk s melyeknek a császári kormány előtt való tolmácsolására ön ezennel felkérem.

Páris, jul. 1. A hirlapok konstatálják, hogy a költségvetési bizottság összeállitása komoly kudarcz a kormányra nézve. Sok hirlap azt jósolja, hogy az opportunisták támadása, támogatva a jobbpárt által, előbb-utóbb miniszterválságra fog vezetni.

Páris, jul. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Bár a kormány a költségvetési bizottság megválasztásánál erős vereséget szenvedett, a republikáus többség ebből nem akar következtetéseket vonni a válságra s igy kisérletek fognak történni arra, hogy a budget a bizottság tárgyalásai alatt hozzák rendbe. Az opportunisták ugyan a jobboldal segélyével megbuktathatnak a kormányt, de ilyen szövetségtől tartózkodnak.

Konstantinápoly, jul. 1. A porta tegnap közölte a hatalmakkal a Szuez-csatornára vonatkozó egyezmény ratifikációját.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, jul. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az osztrák hitelintézet, a magyar vasuti kölcsönöknek, nem mint jelentve volt, parcziális, hanem egységes konverzióját tervezi, ugy azonban, hogy azt a budapest-pécsi vasut elsőbbségeinek konverziója fogja megelőzni.

Bécs, jul. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A magyar beruházási kölcsönre történt jegyzések végeredménye a következő: Bécsben és Triesztben jegyeztek 35 milliót, Budapesten 12 milliót, Észak-Németországban 75 milliót, Dél-Németországban 23 milliót, Németalföldön 3½ milliót. Az összes jegyzések körülbelül 150 milliót tesznek ki.

Bécs, jul. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi magánforgalom magas külföldi jegyzésekre igen szilárd irányban nyilt meg. Az üzlet élénk vásárlási kedv mellett folyt le, különösen vasutak voltak keresettek. — Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 312.30-tól 313.30-ig, magyar hitelbank 304.75-től 305.25-ig, uniobank 207-től 207.50-ig, török dohányrészvény 114-től 114.75, osztrák-magyar államvasut 234-től 234.75-ig, Károly-Lajos vasut 207.50-től 208.50-ig, osztrák déli vasut 94.50-től 95.50 ig, magyar aranyjáradék 103.40-től 103.60-ig, magyar papirjáradék 90.35-től 90.65-ig. — *Délben* záródtak: Osztrák hitelrészvény 312.90, magyar aranyjáradék 103.50, magyar papirjáradék 90.55. — *Délután* nem volt üzlet.

Hamburg, jul. 1. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai magánforgalomban jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 254.75, osztrák-magyar államvasut 474 50.

Newyork, junius 30. (Kabel-sürgöny.) Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban juniusra 7⅛. Filadelfiában juniusra 7⅛. Liszt 2.90. Piros őszi buza helyben 89¼ cent. (= 8.58 frt), juniusra 86⅞ cent (= 8.34 frt), juliusra 86¼ cent (= 8.29 frt), decz.-re 92 cent (= 8,86 frt) 100 kilokint. — Tengeri 54. — Gabona-fuvardij-imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 1¾ cent (= 0.35 forint), 100 kilókint.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Osztrák-magyar államvasut.** Az egyrészt Németalföld és Németország és másrészt Ausztria-Magyarország közötti kötelékben már kihirdetett díjszabás I. része ez évi augusztus 1-én lép érvénybe. Ugyanaz nap az általános határozmányokat tartalmazó I. részhez függelékképen egy II. rész is lép hatályba, mely a délnémet vasuti kötelékre nézve fenálló különös határozmányokat tartalmazza és csakis e kötelékre nézve érvényes. Egyes példányokat legközelebb a részes vasutak igazgatóságainál lehet megszerezni.

⁂ **Menetrendváltozás.** Az osztrák-magyar államvasuttársaság Szatymáz és Szeged közt közlekedő 325. sz. omnibuszvonat julius 1-től kezdve az érdekelt közönség kivánatára megváltoztatott menetrend szerint közlekedik és pedig Szatymázról már 6 óra 30 perczkor reggel, Dorozsmáról 6 óra 52 perczkor reggel indul, Szegedre pedig 7 óra 11 perczkor reggel érkezik.

⁂ **Aruk szállitása Szaloniki felé és Albániába.** A vranja-üszkübi vonalnak ez évi május 15-én végbement megnyitása következtében az európai Törökország nyugoti részének különösen Albániával és Maczedoniával való áruforgalomra uj szállitási vonal kinálkozik, mely a magyar iparnak és kereskedelemnek a nevezett területekre való előnyomulását kétségen kivül hathatósan előmozditja. Az e forgalom számára kilátásba vett közvetlen díjszabások életbeléptetéséig az áruszállitás Magyarország közt egyrészt és Szerbia, Albánia s Maczedonia között másrészt egyelőre az egyes vasutakon fennálló helyi díjszabások, illetve Belgrádig az osztrák-magyar-szerb köteléki díjszabás alapján eszközöltetik. Ennélfogva szállitmányok szerb nyelven is nyomatott fuvarlevéllel, belgrád-nis-vranja-üszköb-szaloniki-mitroviczai vonal mentén fekvő, az áruforgalomra berendezett bármely állomással való forgalomban közvetlenül feladhatók. A szállitási díj Belgrád átmenet állomásig az 1888. évi február 1-je óta érvényes osztrák-magyar-szerb kötelékdijszabásban foglalt tételek alapján, a szerb vasutakon, továbbá a török csatlakozási vonalra illetőleg a keleti vasutakon befutott szállitási vonal után pedig a nevezett vasutak helyi díjszabásai szerint szedetik. A magyar feladó által kiállitott közvetlen fuvarlevél a Vranja melletti Ristovácz-Ziberce szerb-török határállomáson a török vasutakon érvényes ut fuvarlevéllel kicseréltetik, mely utóbbihoz az eredeti fuvarlevél csatoltatik. Az uj fuvarlevél kiállitása, valamint az áruknak a török vámhatóságnak elvámolás czéljából való bemutatása a keleti vasutak alkalmazottai által eszközöltetik, minélfogva szállitmányozó közbenjárása e czélra nem szükséges. Tekintettel a török vasutaknál fenforgó nyelviszonyokra a fuvarlevelek szóval kitöltendő része (árubevallás, stb.) franczia nyelvben is kiirandó. A szerb és török vasutakon beszedendő szállitási dijakat illető felvilágositások a m. kir. államvasutak dijszabási irodájában nyerhetők.

IPARÜGYEK.

— **A II. ker. török-utczai alsófoku ipariskola** tanulói által rendezett II. munkakiállitást ma zárták be. A 136 kiállitó közül egy-egy arany jutalomban részesültek: Nagy Kálmán, Jung Ferencz, Schulze Gyula, Güttler Nándor, Friedmann Izidor, Grosz Rezső és Dira Ignácz. Kisebb dijakat kapott 68 tanuló. A kiállitás 280 tárgyát az érdeklődő közönség nagyobbára megvásárolta.

SORSOLÁS.

— **A magyar vörőskereszt-egyleti sorsjegyeknek** ma délelőtt volt a huzása az északkeleti vasut épületében *Rupp* Zsigmond kir. közjegyző jelenlétében. *Törlesztésre* kihuzatott a következő 6 sorozatszám: 126, 891, 1739, 1784, 6292 és 7388, a melyeknek összes számai 6 forintjával váltatnak be. Az ezután következett nyereményhuzásnál a **15.000** forintos főnyereményt a 7542. sor. 29 sz. nyerte, **1000** frtot nyert az 1181 sor. 62 sz. **500** forintot 2552 sor. 84 sz. és 5286 sor. 87 sz. **100** forintot nyertek: 124 sor. 54 sz., 1041 sor. 81 sz., 2292 sor. 52 sz., 4215 sor. 90. sz. és 5665 sor. 15 sz. **50** forintot nyertek: 132 sor. 7 szám, 202 sor. 18 sz., 398 sor. 69 sz., 434 sor. 97 sz., 577 sz., 88 sz., 1089 sor. 41 sz., 1800 sor. 63 sz., 2238 sor. 42 sz., 2427 sor. 30 sz., 2617 sor. 90 sz., 2734 sor. 36 sz., 2861 sor. 11 sz., 3019 sor. 53 sz., 3548 sor. 33 sz., 3984 sor. 3 sz., 4037 sor. 74 sz., 4131 sor. 56 sz., 4337 sor. 31 sz., 5456 sor. 36 sz., 5472 sor. 65 sz., 6933 sor. 96 sz., 7212 sor. 75 sz., 7790 sor. 12 sz., 7861 sor. 33 sz. 7939 sor. 61 sz. — **25** forintot nyertek: 141 sor. 19 sz., 175 sor. 26 sz., 448 sor. 66 sz., 500 sor. 3 sz., 1151 sor. 62 sz., 2266 sor. 74 sz., 2335 sor. 96 sz., 2360 sor. 98 sz., 2649 sor. 32 sz., 2836 sor. 55 sz., 2911 sor. 22 sz., 2941 sor. 26 sz., 3083 sor. 45 sz., 3535 sor. 69 sz., 3558 sor. 57 sz., 3926 sor. 5 sz., 4501 sor. 75 sz., 4589 sor. 73 sz., 4647 sor. 29 sz., 6091 sor. 87 sz., 7363 sor. 83 sz., 7990 sorozat 18 szám.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

⁂ **Románia kölcsöne.** Románia tudvalevőleg 50 millió frank összegü 5 százalékos törleszthető járadék kölcsönt vesz fel, melyre julius 3-án és 4-én lesz az aláirás Berlinben, Frankfurtban, Bukarestben és Amsterdamban.

⁂ **Panama-sorsjegyek.** Párisból jelentik: Lesseps levelet tesz közzé, melyben ezeket irja: Midőn junius 18-án a Panama-sorsjegyekre való aláirás megindult, a jelentkezők száma nagy volt. De junius 22-én erős baisset indittottak a Panama-sorsjegyek ellen, azt hiresztelvén, hogy Lesseps meghalt. A hirt olyan időben kezdték terjeszteni, midőn ezt megczáfolni már nem lehetett. E hir következtében ugy Franczia-országban, mint a külföldön az aláirók nyugtalankodni kezdtek. A hamis hir terjesztőinek kinyomozása végett a szükséges lépések megtéttettek. Az aláirók szándékos félrevezetése daczára 350,000-nél többen 800,000 kötvényt jegyeztek, tehát 290 millió frankért vettek sorsjegyeket. A jegyzett kötvényeket mind megkapják. A szükséges összegeket, hogy a Panama-társaság törvényszabta kötelezettségeit teljesithesse, azonnal befizetik. Bármi történjék, a sorsjegyek minden időre biztositva vannak.

⁂ **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Santa Mária játékkereskedő Bukarestben, Vzajemma zalozna bej. szövetkezet Pirnitzben, Kohn József kereskedő Schlanban, Süsz Janette kereskedő Salzburgban, Schiller Imre bej. czég H.-M.-Vásárhelyen, Büchler Henrik bej. ügynök Budapesten, Fischer és Roth bej. czég Szolnokon, Alfássa Nissim F. kereskedő Drinápolyban, Rozich Ferencz kereskedő Mahrenbergben, Nothhaft Bódog kereskedő Budapesten, Krausz Antal szeszáru és segédgépgyáros Bécsben.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Julius 1. —

Értéktőzsde.

— Vasárpi forgalom —

A mai értéktőzsdei magánforgalom hausse-irány mellett élénk volt. Osztrák hitelrészvény 311.75-től 312.80-ig, magyar aranyjáradék 103.40-től 103.85-ig, magyar papirjáradék 90.35-től 90.50-ig és 90.40-ig, magyar jelzálog hitelbank 136.25-től 136.75-ig, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 94.18-tól 94.25-ig árultatott.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.30—312.40, magyar aranyjáradék 103.67½—103.70, magyar papirjáradék 90.30—90.32½.

Zárlat után osztrák hitelrészvény 312.50-en, magyar aranyjáradék 103.60-on, magyar aranyjáradék 90.32½-en köttetett.

12 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.50—312.60, magyar aranyjáradék 103.60—103.62½, magyar papirjáradék 90.30—90.32½.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Vidéki üzlet.

Ujvidék, jun. 30. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Gabona piaczunkon a buza ára egyre alább száll, uj árpa naponkint meglehetősen sok érkezik eladásra s nemsokára lesz uj buzánk is. A buza aratás a jövő héten veszi kezdetét. Buza ára 6.20—6.25 frt, kétszeres 4.50—4.60 frt, uj árpa 4.20—4.30 frt, zab 4.60 frt, kukoricza 6.20—6.27 mm.-kint. Malomtulajdonosaink a liszt-ről uj árjegyzéket adtak ki, a melyben a barna liszt 20—30, a fehér pedig 40—60 krral olcsóbb. A mai árak a következők:

sz	0	1	2	3	4	5	6
frt	14.40	13.80	13.20	12.80	12.20	11.80	10.60
		7	8	8½	8¾	9	
		10.20	9.60	8.80	7.60	6.40	

II. 7.40 frt, apró korpa 3.80 frt, durva 3.50 frt, dara A. 14.60 frt, B. 14.20 frt, C. közönséges 13.80 frt, mind mm.-kint zsákkal együtt szállitva a hajó vagy a vasuti állomáshoz. Zöld veteményeink ára pedig a következő: uj káposzta besavanyitva 16 kr, tök 12 kr, kalaráb 10 kr, zöld bab 6 kr, burgonya uj 4—6 kr mind kilónkint. Vereshagyma és foghagyma 3—4 kr, két csomókint, zöld borsó literje 8—10 kr, 10 drb ugorka 16 kr, 10 zöld paprika 2 kr. Tegnap szép esőnk volt, a mely a levegőt kissé lehütötte, de most szép kellemes időnk van.

NAPIREND: julius 2-án.

Naptár: Hétfő. — Róm kath.: Sarlós B. A. — Prot.: Sarlós B. A. — Görög-orosz: (junius 20.) Methór pk. — Zsidó: (Thamus 23.) — Nap kél 4 ó. 8 p., nyugsz. 8 órakor. — Hold kél 12 ó. 4 p., nyugsz. 1 ó. 21 p. d. u.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 2.

A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságnak ülése d. e. 10 órakor a régi városházán.

Főv. magánépitészeti bizottság ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

Orsz. halászati egyesület közgyülése d. u. 4 órakor a Köztelken.

A bazilika sorsjegyek huzása.

Az uj országház gypszmintája megtekinthető egész napon át belépti dij 50 kr. a «Jószivu» javára.

Kereskedelmi museum a városligeti iparcsarnokban, nyitva d. e. 10—12 óráig, d. u. 3—6 óráig.

Történelmi arcképcsarnok a budai várbazárban nyitva d. e. 9—12.

Nemzeti museum: term. és néprajzitár d. e. 9— d. u. 1.

Iparmüvészeti museum az Andrássy-uton d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Gazdasági museum a Köztelken d. e. 10— d. u. 5-ig.

Orsz. tanszermuseum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Müszaki iparmuseum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig.

Svábhegyre fogaskerekü vasut indul fél óránkint, az Eötvös nyaralóban czigányzene.

Vörös-kereszt-egyleti Erzsébet-kórház (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e 9—11, d. u. 2—5 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e 8—12 és d. u. 2—6-ig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Seemann központi kávéháza villamos világitással az egyetem-utcza és Ferencziek-tere sarkán.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 50 kr.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

Minden külön tudósitás helyett

Strasser Fánni szül. Strasser, fájdalomtól megtört szivvel, ugy saját, valamint gyermekei, menyei, vejei és az egész rokonság nevében jelenti, hogy a forrón szeretett férj, apa, ipa, nagyapa és hü rokon

STRASSER ALAJOS

STRASSER ÉS KÖNIG czeg főnöke,

a Ferencz József-rend középkeresztese, a budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a budapesti kereskedelmi és iparkamara alelnöke, a polgári kereskedelmi testület elnöke, a budapesti izraelita hitközség elöljárója, fővárosi bizottsági tag stb. stb.

F. junius hó 30-án éjjeli 1½ órakor életének 64. és boldog házasságának 41. évében, hosszas betegség után jobblétre szenderült.

A boldogult hült tetemei, **julius hó 2-án délelőtt 10 órakor** fognak a halottas házból (**V., Arany János-utcza 10. sz.**) örök nyugalomra az izraelita sirkertbe kisértetni. 6743

Béke hamvaira!

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Augusztus 17-ig szárva.

M.KIR. OPERAHÁZ.

Augusztus 17-ig zárva.

NEP-SZINHAZ.

Augusztus 16-ig zárva.

KRISZTINAVAROSI SZINKÖR.

Budapest, julius 2-án.

Narcziss, vagy Pompadour bukása.

Drámа 5 felvonásban.

Személyek:

Lescinska M. Gönczy T.
Bourbon Bognár A.
Beaufleursné Tóváry A.
Pompadourné Hunyady M.
D'Epinayné Litzenmayer Sz.
Choisseul Somló S.
Terray Temesváry
Silhouet Czakó V.
Maupon Vértessy A.
Barry gr. Zilahy Gy.
Saint Lambert Szentes J.
Quinault Czanyuga E.
Holbach br. Balassa J.
Grim Szabó A.
Diderot Réthey L.
Ram. Narciss Peterdy S.
Berjac Végh I.
Colette Völgyi K.
Lafleur Vécsey G.

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI NYARI SZINHAZ.

Igazgató: Feld Zs

Budapest, julius 2-án.

Swoboda A. vendégjátékául:

Másodszor:

Unser Doktor.

Népszinmü 3 felvonásban.

Kezdete ½7 órakor.

Orsz. tanszermuseum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Müszaki iparmuseum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig.

Svábhegyre fogaskerekü vasut indul fél óránkint, az Eötvös nyaralóban czigányzene.

Vörös-kereszt-egyleti Erzsébet-kórház (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e 9—11, d. u. 2—5 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e 8—12 és d. u. 2—6-ig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Seemann központi kávéháza villamos világitással az egyetem-utcza és Ferencziek-tere sarkán.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 50 kr.

Első fővárosi orpheum

Nagymező-utcza 17. sz. 6490

Uj müsor! Uj müsor! Uj müsor!

Fellépnek: **Oceana Ronz** jóhirü drótkötél antipodistanő, **Huliae Brothers** a világ legelső zenészeti mimikusai, a **4 Franklin testvér** a lég coriphéái, **Alfonso** kitünő tornásztcsoport, **Morlay csoport** komikus tulzók, **Miss Montague** angol énekesnő, **Miss Lina** a bájos kigyókirálynő. Továbbá legelőször **Mitsuta** japánnak óriási bambusznád mutatvány, uj kupléi, előadja **Steidler** dalkomikus. **Mlle Becurt** franczia énekesnő, **Hoffmann testvérek** duettisták, még csak néhány napig, **Bellona** k. a. mandolin-művésznő és énekesnő, **Msr. Bellini** equilibrista. **A bőtartalmu müsor miatt az előadás kezdete ½8 órakor.**

VILLA BELLEVUE.

Ma hétfőn, julius hó 2-án nagy katonai zeneestély a cs. kir. 32. Mária Terézia sorezred zenekara által.

Különlegesség: Angol reggeli 60 kr.

Kezdete 4 órakor. 6761 Belépti dij 20 kr.

Kuntner J. vendéglője

régi posta-utcza II. szám.

Legfinomabb pilseni sör,

közvetlenül a polg. sörfőzdéből. 6655

Udvar-kert.

Időjárás

a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1888. julius 1. reggel 7 órakor.

Állomdsok	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm
Bregenz	—	—	—	—	—
Prága	—	—	—	—	—
Bécs	—	—	—	—	—
Sopron	757	+ 15.6	ENY 2	2	18
Magyar-Óvár	53	+ 15.5	ENY 3	3	8
Trencsén	51	+ 15.6	D 2	4	21
Selmecz	52	+ 12.0	ÉNY 4	4	16
Korpona	51	+ 16.0	—	3	9
Beszterczebánya	50	+ 14.4	ENY 1	6	8
Budapest	50	+ 15.2	DNY 5	2	17
Szolnok	49	+ 17.6	DNY 2	2	23
Eger	49	+ 14.4	DNY 2	4	24
Debreczen	49	+ 16.3	ENY 5	6	19
Késmárk	50	+ 12.8	É 2	6	16
Uj-Tátrafüred	52	+ 10.2	É 1	6	15
Ungvár	48	+ 16.1	DK 1	6	1
Szatmár	51	+ 16.7	NY 4	6	9
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Máramaros-Sziget	49	+ 18.7	K 1	4	4
Kolozsvár	50	+ 19.4	DNY 1	1	4
Nagy-Szeben	50	+ 16.8	ENY 1	6	3
Orsova	53	+ 20.3	NY 1	2	—
Temesvár	—	—	—	—	—
Arad	52	+ 17.4	DNY 4	3	29
Szeged	51	+ 16.6	NY 0	4	22
Pancsova	54	+ 19.6	ÉNY 4	3	11
Keszthely	56	+ 16.9	DNY 1	0	40
Csáktornya	53	+ 16.6	NY 2	1	34
Zágráb	54	+ 15.5	DNY 2	0	24
Fiume	54	+ 17.3	K 2	2	47

Budapesten a megelőző nap legnagyobb hőfoka = 21 legkisebb = 13 Cels. A légnyomás a tengerszinre van átszámitva. A szélirányok jelölése: É = észak, K = kelet, D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult; ● = eső, ✳ = hó, ≡ = köd. ℞ = zivatar.

Megjegyzések: A légnyomás Ny.-Európában emelkedett, a Scilly szigeteken 8 mm.; K.-Európában süllyedt. Szt.-Pétervárott 7 mm. A minim

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Eladás.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivüli olcsó áron kaphatók a Bécsi pénzszekrény gyári raktár Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz. 6497

Butorok.
Villa Andrássy-ut 114. szám, I. em. Igen elegáns ebédlő-, hálószoba, szalon és urszoba, butorok, függönyök, szőnyegek, bronzok, olajfestmények, minden elfogadható áron eladatnak 9 órától 12-ig d. e. és 3-5-ig délután. Ugyanott 1 uraságí lakás is kiadó. 6 5

Satuk
és másféle
szerszámokat
legolcsóbban
Graepel Hugó-nál
külső váczi-ut 46. sz. 6542-5

Több darab páva
eladó. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 6597

MARTINY H.

Tajtpipa-metsző.
BUDAPEST.
Váczi-utcza 19. sz.
Ajánlja legfinomabb tajt árait mérsékelt árak mellett. 6512

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Uraságoktól

levetett férfiruhák a legnagyobb választékban, **legfinomabban** és **legolcsóbban** kaphatók **IV., egyetem-tér 5. sz. a., az udvarban ajtó sz. 1.**, ugyanott **javító, tisztító és kölcsönző intézet.** 6723

Nemesi birtok.

A budapest-zimonyi vasut vonalán, a főváros közelében, 1450 hold, kastélylyal és gazdasági épületekkel ellátva, különösen tőke befektetésre alkalmas, eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 7177

Alkalmazást keres

1556 **Aratási**
és cséplési időszakra nagy birtokosokhoz kisegitőül ajánlkozik egy gazdasági akadémiát végzett legjobb bizonyitványokkal rendelkező okleveles gazdász. Czim a kiadóhivatalban.

Segéd-,
osztálytanitói vagy **nevelői** állomást keres egy végzett képezdész, fővárosban vagy vidéken. Czime a kiadóhivatalban. 1577

Egy jó családbeli
fiatal leány a kit szerencsétlen sorsa arra kényszerit, hogy maga keresse kenyerét kéri azokat a családokat, melyeknek társalgodónőre vagy házi kisasszonyra van szükségök, hogy őt ily minőségben alkalmazzák. Egyetlen lényeges feltétele, hogy gyöngéd, tisztességes és **becsületes** bánásmódban részesüljön. Leginkább özvegy urnőkhöz fordul kérésével, kiknél esetleg a bonn szerepét is elvállalna. Szükség esetén vidékre is elmegy. A leány 18 éves, csinos, egészséges és szerény, müvelt magaviseletü. Édes anyja él, de nem képes eltartani, egyéb rokonsága pedig ridegen kitaszitja a világból. A kik megszánják, igazi jó tettet követnek el. Ajánlatokat a kiadóhivatal fogad el részére **V. M. 7256** czim alatt.

Lakás és bérlet

Most festett,
tiszta, különbejáratu butorozott nagy szoba, azonnal kiadó a kecskeméti házban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7255

Nagyobb és kisebb udvari és utczai lakások, bolthelyiségekaugusztusra vagy **novemberre** következő házakban kiadók: **VII. ker., Erzsébet-körut 36. VII. ker., Erzsébet-körut 38. VII. ker., Almássy-tér 12. VII. ker., Hársfa-utcza 18. VI. ker., Rózsa-utcza 98. szám.** 1571

A Bécs budapesti magyar államvasut mentén, az ujszőnyi állomáshoz ¾ órányi távolságra egy **330 holdból** álló, gazdasági épületekkel ellátott, tagositott

birtok

az idei termés utáni időre több évekre haszonbérbe kiadó, esetleg eladó. Tudakozódhatni Szabó György ügyvédnél Komáromban. 6737

Hónapos szoba
csinosan butorozva, külön bejárattal a lépcsőházból, muzeumkerti hüvös levegővel, jutányosan kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 7257

Olcsó ny ilakás,
Budakeszin azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7253

Oktatás.

Tapasztalt
nevelőnő (keresztény), ki a magyar, német és franczia nyelvet szép kiejtéssel beszéli, e nyelveket, a gyakorlati tantárgyakat, kézimunkát tanitja és kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, augusztusban, esetleg szeptemberben állomást változtatni óhajt. Megkeresések vidéki keresztény családoktól «Lelkiismeretes» jelige alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 1579

Javító vizsgára,
főkép a latin nyelvből, elvállal gimnáziumi tanulókat egy szigorló orvos, ki e téren több izben jó eredménynyel működött. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 7254

Kisasszony,
ki Hubay Jenő hegedütanár tanitványa a zeneakadémiában, órákat — vagy egy családnál naponkint oktatást óhajt adni koszt és lakásért. Szives ajánlatokat kér e lap kiadóhivatalába «Hegedü» alatt, hol a czim is megtudható. 7241

Elemi és polgári iskolákra képesitett fővárosi tanitónő zene- és nyelvismerettel szünidőre vagy későbbre, tanitási mellékfoglalkozást elvállal. Czim a kiadóhivatalban. 7228

Különféle.

Negyven év óta
fenálló butorüzlet átvételéhez egy társat keresek 4—5 ezer forinttal az üzlet 40 ezer forint évi forgalmat tesz; ajánlatokat Miskolczra Gebauer Ferencz czimzendők. 1568

Franczia nyelvtan.
Mindazoknak, kik gyorsan és könnyen akarják elsajátitani a franczia nyelv alap-elemeit, ajánljuk **Ploetz Károly** elemi franczia nyelvtanát, mely eredetileg már 35 kiadást ért s mint jeles könyv elismert. Magyarra forditotta **Nagy Lajos.** Ára 88 kr. (melyet legczélszerübb levélbélyegekben beküldeni. Kapható a **Pallas** könyvkiadóhivatalában Budapesten. 7241

Ki birtokot,
házat vásárolni vagy eladni, szintugy birtokot bérelni vagy bérbeadni, jelzálog kölcsönöket felvenni vagy konvertálni akar, forduljon
Trellinger Ignácz
ingatlanok ügynökségéhez Pozsony, Sétatér-utcza 4. 6728

A PALLAS
irodalmi és nyomdai részvény-társaság kiadásában megjelent s ugyanott valamint minden könyvárusnál kapható:
BOSZNIA
és a
HERCZEGOVINA
Uti rajzok és tanulmányok.
Irta
ASBÓTH JÁNOS.
Egy-egy kötet ára **3** frt **50** kr.
Egy-egy füzet ára ..... **30** kr.
Előfizetés 10 füzetre bérmentes elküldéssel 3 frt.

KARÁSZ ISTVÁN
angol velocipéd raktára
BUDAPEST, VI. k., rózsautcza 84. sz. 6589
Árjegyzékek bérmentve.

Meg vagyok szabaditva!
a tyukszem kinzó fájdalmától, — igy kiált fel számos egyén, s ezt **csakis a Geerling-féle** tyukszem és bőrkeményedés elleni különlegességnek köszönöm. Egy üveg ecsettel tokban csak 40 kr.
Rakár: Budapesten Török József gyógyszertára, király-utcza 12. 5216

A népfölkelési
törvény és utasitás
együtt csak 25 kr.
a Pallas-féle kiadásban.
A könyvecske teljes tájékozást nyujt a népfölkelésre kötelezettnek, a mennyiben benne van nemcsak a törvény de a miniszteri utasitás is. ... A magyarázatok könnyen érthetők.
A 25 krt legjobb levélbélyegekben a megrendeléshez mellékni.
Megrendelések a következő czim alatt teendők:
A PALLAS-nak Budapesten.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában kapható.
KARENIN ANNA
OROSZ REGÉNY.
Irta: Gr. TOLSTOI LEON.
FORDITOTTA
R. TRUX HUGO-né.
Hét kötet ára füzve 3 frt 60 kr.

Czerny „keleti rózsateje"
(Original Orientalische Rosenmilch)
oly vakitó fehérséget és
üde ifju szint kölcsönöz az arczbőrnek,
mely más szer által el nem érhető, kitünő még **májfolt, szeplő, hörpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát**, minden sárga és barna arczszint és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan. **Ára 1 frt. — Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

Czerny „Tanningene".
Legjobb, olomnelküli, ártalmatlan, egyedül legjobb
hajfestőszer
haj és szakál, ugyminit szemöldök festésére, melylyel a legegyszerübb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes,
barna vagy fekete természetes szinét
visszanyeri, melylyel az őszülés előtt birt; a szint szappannal, mosás és gőzfürdő nem változtatja. **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve.
Beszerzési forrás:
Czerny J. Antal Bécs, Wallfischgasse 5.
a cs. k. udvari opera közelében, az orosz kápolna épületében.
Leirások az összes Czerny-féle készitményekről kivánatra ingyen és bérmentve.
Raktár Budapesten: **Török József gyógysz. király-utcza 12. sz.** Továbbá Komáromban: Kirchner. Miskolczon: Dr. Herz. Kassán: Wanjdraschek. Debreczenben: Rotschnek. Szegeden: Barcsai. Aradon: Ring gyógyszerészeknél; Eibl illatszereknél. Temesvárott: Tarcsay. Zágrábban: Cernak és Hrzic gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárakban.
Csak akkor valódi, ha Anton F. Czerny névvel van ellátva.
Ezen hirdetést tessék megőrizni, mert csak ritkán jelenik meg! 6663

Dr. LENGIEL FR.
kir. szab. Svédhonra.
nyirfa balzsam.

Bár magában véve azon növényi nedv, a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét megfurjuk, emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépitő szer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasitásai szerint, balzsamma alakittatik át, csak akkor nyer ugyszólván csodahatást.
Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrrészeket, akkor már másnap csaknem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyönggédde válik.
Ezen balzsam kitünően alkalmas az arczon a ránczokat és hiblyehelyeket, ifju arczszinét, a börnek fehérségét, gyönggédségét és üdeségét kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolitja a szeplőt, májfoltot, anyajegyeket, orrvereséget, böratkát s a bőr minden más egyébb tisztátalanságait. Ára egy korsónak használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.
Dr. Lengiel orvosi **Benzoe szappana** a legalkalmasabb bőrápoló szappan, mely a bőrt gyengéddé s finomma teszis hivatva van, a nyirbalzsam hatását előmozditani. Ára 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszertárban. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárában **Budapest, király-u. 12. Aradon, Ring S.** gyógyszerésznél. 5830

A radeini savanyuvize a világ egyaduli ásványvize, mely a legazlagabb lithion tartalommal bir és ezert **czuz, vesa** es holyagbajoknál, mint különleges gyógyszer hat. Gazlag szénsav és natrontartalma azt meg különösen gyomorbajoknál, hámorhidalis es buruhus bajoknál ajánlják. Radeini vasasfürdők versze- gény, nőibetegsé- gek strelitika, bajok stb. Savanyuvíz-szállitás **Radein** Gyógyintézet Dr. Garrod, Biswanger stb. kisérletei feltüntették, hogy szénsavas lithion hugysavas csapadékokra a legnagyobb oldóképességgel bir, miből a radeini viz sikerei kimagyarázhatók.
Prospektusokat ingyen es bérmentve küld: a Curanstalt Sauerbrunn Radein Stajerországban.
A radeini savanyuvíz raktára: Ediskuty L.-nél, azonkivül minden jobb asványviz kereskedésben és vendéglőben. 6419

Jutalomkönyvek!

„A szív".
Ez a czime egy nagyszerü ifjusági gyermekolvasmánynak, mely olasz eredetiben eddig másfél év alatt ***70 kiadást*** ért, s azóta a világ minden nyelvére le van forditva. Szerzője Edmondo de Amicis, magyarra forditotta dr. Radó Antal. A mü egy tanuló naplójegyzeteit tartalmazza. A kis diák mondja el élményeit, megfigyeléseit az iskolai év majd minden napjára. És a czikkek, az elbeszélések egytől-egyig költői alkotásuak, örök szép olvasmányok, melyek a szivből a szivhez szólnak. Egyenlő becsü ez ifjusági mü a hires Robinson-olvasmányokkal.
Igen ajánlható, hogy ***iskolai vizsgák*** alkalmából ***jutalom-könyv*** gyanánt osszák szét. Ily czélból: ***20 példány 10 frt. 50 példány 24 forint.*** Egyes példány bérmentve 55 kr. Megrendelhető kizárólag ***Dolinay Gyulánál,*** Budapest, kecskeméti-utcza 13. Ugyanott még többféle jutalomkönyv kapható: «**Hogyan mehetsz előre?**». Praktikus ifjusági olvasmányok az életben való boldogulás feltételeiről. «**Arany könyv**». «**Szünnapokra**». «**Ifjusági olvasmányok**». Számos képpel, ezeknek ára: 20 példány 6 frt 50 kr., 50 példány 14 frt 50 kr., egyes példány 35 kr. ***„Hazaszeretet könyve". „Gyöngysorok"*** képekkel, kis gyermekeknek, 20 példány 4 frt 20 kr., 50 példány 10 frt. ***„Történelmi arczképcsarnok"*** 50 ivre terjedő mü, 231 arczképpel és életrajzzal. Diszesen aranyozott ponpás diszkötésben. Ára 3 frt 60 kr. — Mindeme müvek egy **levelezőlapon** megrendelhetők ***Dolinay Gyula*** kiadóhivatalában Budapest, kecskeméti-utcza 13. szám. 6330

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

Az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, rendkivül **érzékenyek** és **tolósulylyal** vannak ellátva.
Tartósság, pontosság és könnyü **kezelésüknél** fogva az összes világkiállitásokon első dijat nyert **legkitünőbb mérlegek.**
A jutányos árakban — melyek sulyokkal számitott **tizedes mérlegek árainál nem magasabbak** — a hitelesités, csomagolás és vasutra való feladás költségei benfoglaltatnak. Gazdasági szekér és zsák mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg szerkezetek. — *Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.*
Czim: Osztr.-magyar FAIRBANKS-TÁRSASÁG mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató
BUDAPEST, Andrássy-ut 23. — Gyár: Ujpest, K.-Megyer. 4512
Árjegyzékkel és felvilágositással szolgál készségesen a központi iroda.

ORSZÁG-VILÁG

julius—szeptember.

Az «Ország-Világ», a legnagyobb és legszebb magyar képes lap, *kilenczédik* évfolyamába lépett ez évben, s évről-évre fejlődik ugy a képek, mint a közlemények tekintetében. A legkiválóbb magyar irók és művészek munkatársai. Csak a mult évi karácsonyi számra utalunk, melyben ***negyvenhárom irótól*** van verses és prózai dolgozat, az illető irók ***névaláirásának*** hasonmásával és ***arczképeivel***, mely számot egész éven át ***ingyen küldjük meg az ujonnan belépő előfizetőknek.***
Az «Ország-Világ» ezenkivül évenkint ***hat műmellékletet*** ád, melyek mind ***Diwald*** müintézetében készülnek, s egytől-egyig müvészi becsüek.
Az «Ország-Világ» rendesen közöl egy ***eredeti-*** vagy ***forditott regényt***, 2—3 elbeszélést, tárczát, költeményeket, ismeretterjesztő czikkeket, élet- és jellemrajzokat, párisi és londoni leveleket, divattudósitásokat stb. Ez egy szám rendes tartalma.
A julius—szeptemberi negyedben ***Abonyi Árpádtól***, az «Ország Világ» irodalmi pályázatának nyertesétől közöl ***«Egy lángocska»*** czimü igen érdekes regényt. ***Tanitók 10 frt helyett 8 frtért rendelhetik meg*** az «Ország-Világot», melyből kivánatra ingyen küld mutatványszámot a kiadóhivatal.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	10.—
Fél évre	5.—
Negyedévre	2.50
Egy hóra	—.85

Az Egyetértéssel megrendelve:

Egész évre	28.—
Fél évre	14.—
Negyedévre	7.—

Az előfizetési pénzek (legczélszerübben postautalványon) az «Ország-Világ» vagy «Egyetértés» kiadóhivatalába *(Kecskeméti-utcza 6. szám alá)* küldendők.

VÉGELADÁS
a legolcsóbb árakon. Egy nagy tömeg **diszmü- és bronez-áru, porczellán, fa és üveg**, valamint **szoborkák, vázák, szalonbutorok, óra és frógarniturák** és egy nagy tömeg **függő** és **asztali lámpa.** 6653
TESTORY Budapest, Gizella-tér 1. (Haas-palota.)

Eladó ökrök.
200 darab 7—8 éves, igára való **ökör eladó.** Értekezhetni: **Benigni Samu és társainál Kolozsvártt.** 6740

A feltétlen vegytiszta,
minden füszerkereskedésben kapható
fiumei rizskeményitő
védjegye. 6227

Országos általános kiállitás Budapesten 1885.
Nagy kiállitási érem, versenyképes és kitünő
pipereszappanok és illatszerekért.
A világ legjobb arcz- és kézfinomitó szappana
a *dr. Gebhardt* egyet. tanár-féle javitott zamatos gyógytani
növény-szappan dbja 35 kr.
eltávolit minden bőrküteget, folytonos használatnál viruló és fiatal kinézést kölcsönöz

Müller J. L.-féle glycerin rózsa-szappan a legkitünőbb glycerin-szappan legfinomabb rózsaillattal, drbja 35 kr., 3 drb 1 frt; ugyanaz rudban 30 kr., 3 rud 85 kr.
Müller J. L.-féle valódi tojás-olaj-szappan, különösen jótékonyan hat a bőrre, simitja és felfrissiti azt, darabja 15 kr., 3 darab 40 kr.
Müller J. L.-féle salicyl-szájviz, az egyedüli szájviz mely folytonos használatnál a fogak romlását megóvja, üvegje 40 és 80 kr.
Müller J. L.-féle salicyl-fogpor, salicyl-szájvizzel használva nemcsak, hogy a fogakat hófehérré teszi, de egyszersmind a már létező fogbetegségek tovább terjedését is megóvja, doboz 60 kr.
Müller J. L.-féle Vaselin Gold-Créme, bámulatos hatásu arczfinomitó szer, üvegje 50 és 80 kr.
Amaryllis dorée legujabb illatszer, üvegje 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr., 5 frt.
Ixia Lys, Bouquet Elegant, Mimosa, Karilpa, a legfinomabb és legkedveltebb illatszerek, üvegje 1 frt 50 kr. 2 frt 50 kr. és 5 frt.
Müller J. L.-féle Brillantine, kiváló hatással bir a haj-, szakál- és bajusz fényének és lágyságának előidezésére és azoknak kihullását és törékenységét megóvja, üvegje 60 kr. és 1 frt.

Munkácsy Mihály világhirü müvész **kedvelt bajuszpedrője** *felülmul minden eddig létező gyártmányt a bajuszt puhitja, a törékenységtől és kihullástól megóvja, doboza 25 és 40 kr*

MÜLLER J. L. illatszer- és pipereszappan-gyárosnál.
RAKTÁR: **Koronaherczeg-utcza 2. szám.** **BUDAPEST** GYÁR: **Rottenbiller-utcza 36. szám.**
A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerészek és kereskedő uraknál.
Dus választék rendkivül kitünő fog-, köröm-, haj- és ruhakefékből, fésük bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. Továbbá
Hölgyeknek különös figyelmébe 6463
ajánlom, folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dus választéku raktáromat.
Külföldi gyártmányu illatszeráruk olcsóbbak mint bárhol.

Franczia-Magyar Szótár.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadóhivatalában (Bpest, kecskeméti-utcza 6.) kapható:
Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótárirók után. 3 nagy kötet, füzve 10 frt kötve 12 frt.

Főherczegi pinczészet.
Bérlője: SCHUTH VILMOS
Villányban, (Magyarorsz.)
ajánlja a **budapesti országos kiállitáson kitüntetett, igen kitünő**
főherczegi sajáttermésü vörös ésriesling (fehér) **borait**
melyek palaczkokban és hordókban, tetszésszerinti mennyiségben kaphatók. — Árjegyzékek ingyen küldetnek szét. 5085

MAGYAR KIRÁLYI ALLAMVASUTAK.

Diszes üzleti helyiségek
az operaházzal szemközt.
Az Andrássy-ut 25. szám alatt eddig ifj. Ruscher György által vendéglői czélokra bérben tartott na y terjedelmü helyiségek esetleg több évre kötendő szerződéssel **1888. évi november 1-től kiadandók.**
E helyiségek négy részből állanak:
1. A pincehelyiség fölszerelt nagy konyhával, sörháznak kitünően alkalmas.
2. Földszinti helyiség, diszesebb üzleti, vendéglői, kávéházi stb. vagy bolti czélra szolgálhat.
3. A félemeleti helyiségek hasonló czélokra, mint a földszint azzal együtt vagy anélkül is divatárus stb czélra használhatók.
4. Kényelmes három szobás lakás a félemeleten fürdőszobával stb.
Ezeken kivül megfelelő mellékhelyiségek, ugy mint boros és jégpincze stb., továbbá háló- és lakhelyiségek a személyzet számára.
Mindezen helyiségek együtt vagy külön is kibérelhetők; bérelni szándékozók ajánlataikat irásba foglalva és a bérlet czéljának és az évi bérösszegnek világos kitétele mellett, legkésőbb f. é. julius hó 1-éig a m. kir. államvasutak igazgatóságához nyujtsák be. Az ajánlatok felett f. évi aug. hó 5-én fog határozat hozatni. A bérlő külön megállapitandó dij mellett, az ottan létező tükröket és egyéb dísztési, valamint berendezési tárgyakat, nem különben a központi fütést és villamosvilágitást is használhatja. Ugyanezen házban több rendü lakások és boltok is kibérelhetők.
Az igazgatóság.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert hő tapasztalai folytán, ezen intézet legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél **fehérfolyást** beleegyezés nélkül és bármely **női** bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeit a **hátgerincz-bajokat** gyógyit **15 évi katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel
Dr. KAJDACSY
volt **cs. kir. ezredorvos.**
Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz. I. em. bejárat a lépcsőnél.
Rendel délelőtt ½10—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 6 33

A PALLAS könyvkiadóhivatalában Budapesten és minden hazai könyvkereskedésben kaphatók a következő
JOGI és TÖRVÉNYKÖNYVEK.

A MAGYAR ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS A BIRÓSÁGOK ELŐTT. Irta *Rónaszéki Truxe Hugó* h. ügyvéd, budapesti kir. itélő táblai biró. ..... Ára 1 frt 80 kr.

BÉLYEG ÉS ILLETÉKI törvények és szabályok teljes gyüjteménye. Szapáry-féle szöveg, **az 1887: 45. t. cz.** tekintetbe vételével; miniszteri rendeletek és betürendes illetéki dijjegyzék. ..... Ára 2 frt.
A bélyeg-törvény e kiadása jelenleg az egyetlen kiadás, melyben az 1887: 45. t. cz. (a bélyeg és ill. törv. módositásáról) tekintetbe vétetett.

BIRÓI ÜGYVITELI SZABÁLYOK mai érvényükben. Ára 60 kr.
Ez az egyetlen kiadása a birói ügyviteli szabályoknak, melyben a 1874. óta hozott módositások magában a szövegben igtattattak be.

A PÁRBÉR MAGYARORSZÁGON. Jogtört. fejlődés ... jelen állása szerint irta *Timon Ákos* jtdr., jogi ... r. tanár. ..... Ára 4 frt.
E mü kimeritően tárgyalja **a párbér** történelmi fejlődését és a pozitiv párbér jogot.

A PÁRBÉR JOGI TERMÉSZETE. Irta *Kovács Gyula* okl. ügyvéd, k. táblai biró, akad. lev. tag. **Második bővitett kiadás.** ..... Ára 1 frt 20 kr.
Kovács müve a Timon-féle munkálat beható és alapos birálata.

ZÁRSZÓ A PÁRBÉRVITÁHOZ. Irta *Timon Ákos.* (Timon válasza a Kovács-féle birálatra.) Ára 60 kr.

POLGÁRI PERRENDTARTÁS ÉS VÉGREHAJTÁSI eljárás mai érvényében. Csinos vászonkötésben ára 3 frt.

A VÉGREHAJTÁSI IGÉNYPEREK, tekintettel a bizonyitékok és jogügyletek harmadik személyek irányában való joghatályára. Irta *Keresztszeghy Lajos*, kir. itélőtáblai rend. biró. ..... Ára 1 frt 20 kr.

CSŐDTÖRVÉNY, magyarázta *Knorr A.* kir. tábl. biró. Függelékül a csődtörvényre vonatkozó összes miniszt. rendeletek. ..... Ára 80 kr.

CSŐDRENDELETEK a csődtörvényhez. ... Ára 20 kr.

A HÁZASSÁGON KIVÜL SZÜLETETT GYERMEKEK APASÁGI KERESETE. Irta *dr. Rádai Lajos* ügyvéd. ..... Ára 1 frt 20 kr.

A SÉRTETT FÉL JOGKÖRE a büntető jogban. Tanulmány. irta *dr. Balogh Jenő*, I. a sért fél inditványára bünt. cselekmények tana. ..... Ára 4 frt.

UJSORATÖRVÉNY. (1883. 25. t. cz.) Magyar és német szöveggel. ..... Ára 30 kr.

BÜNTETŐ TÖRVÉNY a kihágásokról. ... Ára 40 kr.
Büntető ügyi rend. és min. utasitások. Ára 1 frt 20 kr.

APAI HATALOM meghosszab.; a kis koruság megszünt.; gondnokság elrendeléséről szóló miniszteri rendeletek. ..... Ára 40 kr.

Rendkivüli árleszállitás!
Hogy a kiadásunkban megjelent
KIS-LEXIKON
(EGYETEMES ISMERETTÁR)
elterjedését általánossá s annak mindenki által való megszerzését lehetővé tegyük elhatároztuk annak árát további intézkedésünkig ideiglenesen **vászonba kötve 4 frt 40 krról csak 2 frt — krra, 1 félbőrkötésbe kötve 4 frt 60 krról csak 2 frt 40 krra, 2 félbőrkötésbe kötve 5 frtról csak 3 frtra leszállitani.**
E rendkivüli, csak rövid időre tervezett árleszállitás által módot kivánunk nyujtani arra, hogy a Kis-Lexikon, mely **a köznapi életben előforduló 100,000 kérdésre azonnal választ ad**, ne hiányozzék sem egy könyvtárban, se irodában, se irodásztalon, sem irodában, hanem legyen folytonos tanácsadó, fölvilágositó és utbaigazitó akár munka, akár olvasás közben. — Miután e rendkivüli árleszállitás csak bizonyos korlátolt számu példányra nyer alkalmazást, e példányszám elkelte után ismét a régi magasb árak lépnek érvénybe.
Kapható a PALLAS könyvkiadóhivatalában Budapesten, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában kapható.
A FÉRJ.
FRANCZIA REGÉNY.
IRTA
RICHEBOURG EMIL.
Négy kötet ára 3 frt 60 kr.

AZ OSZTRAK-MAGYAR LLOYD GŐZHAJÓZASA TRIESTBEN.

Kivonat a menettervből.

érvényes julius hóra 1888.

Menetek Fiuméből.

Egyptom, julius 20. délelőtt 10 órakor Alexandriába Corfún át.

Dalmácia, hétfőn 1 órakor éjjel Cattaroig, gyorsvonal; Spalatonál csatlakozás Metkovichba; csütörtök délelőtt 6 órakor Cattaroig, áruvonal.

Istria, szombat délelőtt 10 órakor Triestig Pólán át.

Menetek Triestből.

Kelet-India és China *Suezi-csatornán át* Hongkongba Brindisin át Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Colombo, Penang és Singapore, julius 18-án délután 4 órakor.
áthajózás saját gőzösükön Suezen Djeddabra, Massaura, Hodeidabra, Colombon át Madras- és Calcuttába.
Bombayba Brindisi, Port Said, Suez és Adenen át május 1-én d. u. 4 órakor.

Egyptom, csütörtökön délelőtt 10 órakor Alexandriába Brindisi át (tizennégynapi összeköttetés Port-Said és Syriával), indulás Triesztből 12. és 13.

Levante, szerdán, minden másodikon, (11., 25.) 4 ó d. u., Thessáliába Konstantinápolyig érintve Fiumét, Santa Maurat, Corfut, Patrest, Catacolot, Calamatat, Piraust, Volo, Salonichi;
péntekben délután 4 órakor Görögországba Smyrnáig; érintve Fiumét, Corfu, Candien és Chios;
szombaton délelőtt 10 ó. Konstantinápolyba érintve Brindisit, Corfut, Patrast, Piraust és a Dardanellák; továbbá Piraüson át Syriába; via Konstantinápoly Varnára, Galatz és Brailara és tizennégynapi összeköttetés (indulás Triesztől 14. és 28.) Trapezunt és Batumra; via Piraust és Smyrna tizennégynapi összeköttetés (indulás Triesztől 14. és 28.) Syriába.

Dalmácia és **Albánia** hétfőn délelőtt 11 órakor Prevesaig;
szerda délben Cattaroig, csatlakozás Spalatonál Brazza-sziget kikötőjénél;
csütörtök délelőtt 11 órakor Metkovichig;
péntek délelőtt 11 órakor Corfuig.

Istria, Kedden délelőtt 11 órakor Fiuméba Pólán át stb.

Velencze, minden kedden, csütörtökön és szombaton 12 órakor éjjel.

Közelebbi felvilágositást ad az üzleti igazgatóság Triestben és a **vezér-ügynökség Budapesten Egyetem-utcza 1. sz.**

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.